

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 0650-00/12-8
Ljubljana, 18. 6. 2013

Osnutek

Z a p i s n i k

**8. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 12. 6. 2013**

Predsednik je pričel 8. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13. in zaključila ob 15.40 uri.

Opravičili so se:

- Toni Dragar,
- Boris Popovič,
- mag. Dušan Semolič,
- Branimir Štrukelj.

Na sejo so bili vabljeni:

- Samo Omerzel, minister za infrastrukturo in prostor (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve in javno upravo (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 5. točki dnevnega reda),
- Banka Slovenije (k 6. točki dnevnega reda),
- dr. Marko Hočevár, predsednik Nadzornega sveta, Slovenske tiskovne agencije (k 7. točki dnevnega reda),
- Bojan Veselinovič, direktor Slovenske tiskovne agencije (k 7. točki dnevnega reda),
- dr. Senko Pličanič, minister za pravosodje (k 8. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- mag. Bojan Babič, državni sekretar, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Bojan Žlender, v.d. generalnega direktorja za promet, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Ivan Kapun, predstavnik Ministrstva za notranje zadeve, Policija (k 4. točki dnevnega reda),

- Dejan Levanič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 5. točki dnevnega reda),
- Damjana Košir, generalna direktorica direktorata za trg dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 5. točki dnevnega reda),
- Mojca Faganel, svetovalka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 5. točki dnevnega reda),
- Matej Srdinšek Firm, svetovalec direktorata za medije, Ministrstvo za kulturo (k 7. točki dnevnega reda),
- Biserka Javoršek, sekretarka, direktorat za pravosodje, Ministrstvo za pravosodje (k 8. točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije gospoda Janka Vebra in predsednico Vlade Republike Slovenije gospo mag. Alenko Bratušek.

* * *

S sklicem 5. 6. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

1. Odobritev zapisnika 7. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Pobuda za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-B) – skrajšani postopek, EPA 1214-VI
5. Predlog zakona o štipendiranju (ZŠtip-2) - druga obravnava, EPA 1070-VI
6. Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2012 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2010 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2013, EPA 1138-VI
7. Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije za poslovno leto 2012, EPA 1162-VI
8. Triindvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, EPA 1199-VI
9. Obravnava zaključkov posveta »Kako lahko izboljšamo sistem na področju nove socialne zakonodaje?«

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev oz. umik, je na glasovanje dal naslednji

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika 7. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Pobuda za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-B) – skrajšani postopek, EPA 1214-VI
5. Predlog zakona o štipendiranju (ZŠtip-2) - druga obravnava, EPA 1070-VI
6. Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2012 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2010 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2013, EPA 1138-VI
7. Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije za poslovno leto 2012, EPA 1162-VI
8. Triindvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, EPA 1199-VI
9. Obravnava zaključkov posveta »Kako lahko izboljšamo sistem na področju nove socialne zakonodaje?«

Predlagan dnevni red je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka dnevnega reda

- Odobritev zapisnika 7. seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 7. seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 5.6.2013.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 7. seje je bil sprejet (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- Pobude in vprašanja državne svetnice in svetnikov

Po elektronski pošti 7. 6. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z zavajajočim odgovorom Agencije za zavarovalni nadzor z dne 20. 5. 2013 glede stanja, negospodarnega ravnanja in delovanja uprave Vzajemne d. v. z., Nadzornega sveta Vzajemne d. v. z. v škodo zavarovancev Vzajemne in prikrivanje spornih neracionalnih poslov. Predloge sklepov Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 6. 2013 in na klop.

Zaradi vsebinske kompleksnosti pobude, ki vsebuje tako zahtevo za dopolnitev odgovora Agencije za zavarovalni nadzor kot tudi dodatna vprašanja, naslovljena na več različnih organov, so bili na podlagi pobude pripravljeni trije ločeni predlogi sklepov.

Glede na vsebinsko povezanost vseh treh sklepov je predsednik predlagal, da se opravi razpravo o vseh treh predlogih sklepov hkrati, glasovanje o vsakem posameznem sklepu pa se opravi ločeno.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval zahtevo državnega svetnika Draga Ščernjaviča za dopolnitev odgovora Agencije za zavarovalni nadzor na pobudo glede negospodarnega in zaskrbljujočega delovanja uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1, 95/09-odl. US in 21/13 - ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira zahtevo državnega svetnika Draga Ščernjaviča za dopolnitev odgovora in predlaga, da Agencija za zavarovalni nadzor preuči dodatna vprašanja in pobude državnega svetnika Draga Ščernjaviča in na njih odgovori.

Dodatna vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča se glasijo:

1. **Zakaj je Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: AZN) ni upoštevala javnih opozoril dr. Tomaža Slivnika glede spornega projekta Solventnost II-Adacta ter vpletenosti dr. Mihaela Permana v sporne posle?** Dr. Tomaž Slivnik je bil zaradi javnega opozarjanja in opozarjanja dr. Mihaela Permana na spornost modelov Solventnost II deležen medijskega linča preko z Vzajemno pogodbenimi mediji (npr. Požareport) in groženj s fizično likvidacijo.
2. **Zakaj AZN ni ukrepala, ko je bila Vzajemna maja 2009 zaradi nezakonite odstranitve člana uprave Petra Pustatičnika v nezakonitem stanju?**
3. **Zakaj AZN ni uvedla izredne uprave 15. 5. 2009, ko jo je zaradi nezakonitega stanja v Vzajemni d.v.z. k temu pisno pozval nezakonito odstranjeni član uprave Peter Pustatičnik, ki je prvi opozoril na domnevne nepravilnosti ter bil zaradi tega odstranjen iz Vzajemne?**
4. **Zakaj je Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: AZN) izdala sporno odredbo o izredni upravi konec oktobra 2009, šele neposredno po krivdni odstranitvi dr. Boštjana Averja z mesta predsednika uprave ter neposredno pred, s strani upokojencev sklicano skupščino Vzajemne d.v.z.?**
5. **Zakaj AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni zaslišala ostalih članov Nadzornega sveta Vzajemne, revizorke Marine Vuk, Petra Pustatičnika ter Tomaža Slivnika ter tako pridobila objektivne informacije o dogajanjih na Vzajemni d.v.z. in preverila opozorila, da osnutek odredbe o izredni upravi temelji na neresničnih izjavah (npr. Ivana Sepaherja)?**
6. **Zakaj AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni upoštevala opozoril odstranjenega predsednika NS Gregorja Primica, da osnutek odredbe o izredni upravi temelji na nedokazanih oz. neresničnih izjavah dr. Boštjana Averja?** Gregor Primic je javno povedal, da je od njega odstopni izjavi zahteval in prejel dr. Boštjan Aver in nihče drug in da je pred izdajo odredbe o izredni upravi o tem še enkrat pisno obvestil AZN, ki pa je vsa opozorila ignorirala ter imenovala izredno upravo Vzajemne (Dušana Kidriča in uslužbenko AZN Ireno Kos).
7. **Zakaj AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni upoštevala javnih opozoril takratnega ministra za zdravje Boruta Miklavčiča (javno je povedal, da je za sporna dogajanja na Vzajemni kriv AZN...) in opozoril dr. Tomaža Slivnika (javno je opozoril na sporno delovanje in vpletenost dr. Mihaela Permana v projekt Solventnost II), idr.?**
8. **Zakaj AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni izvedel zaslišanja vseh v odredbi omenjenih, preveril verodostojnost neresničnih obtožb Ivana Sepaherja?** Pred zaslišanjem na AZN je medijem (Delo, Žurnal24) Ivan Sepaher večkrat javno povedal, da ni nikomur nikoli dal nobene vnaprej podpisane odstopne izjave člana nadzornega sveta, da za odstopne izjave sploh ne ve, ker jih ni bilo in da je od njega ni nihče zahteval. Dr. Mihael Perman je izvedel zaslišanje Ivana Sepaherja dvakrat, ker prvič ni dobil od Sepaherja želene izjave. Kljub temu da je bil Mihael Perman pisno opozorjen, da so obtožbe Ivana Sepaherja in Boštjana Avra neresnične, je vztrajal na neresničnih navedbah v odredbi o izredni upravi. Mihael Perman je izvedel le selektivno zaslišanje z Boštjanom Avrom povezanih oseb (npr. Ivana Sepaherja – Percepcija), ne pa oseb, ki sta jih Ivan Sepaher in Boštjan Aver z neresničnimi obtožbami bremenila, s čimer je Mihael Perman kršil osnovne človekove pravice in zaradi česar mora AZN takoj razveljaviti odredbo o izredni upravi.

9. Zakaj je Mihael Perman osnutek odredbe o izredni upravi posredoval pred izdajo le-te Boštjanu Avru, ki jo je še predno je bila uradno izdana komentiral v javnosti (RTV SLO)?
10. Zakaj je AZN – Mihael Permen skrival eno leto pred javnostjo sporno odredbo o izredni upravi in s tem prikrival pred javnostjo neresnične navedbe v odredbi, na podlagi katerih je izdal Odločbo o izredni upravi Vzajemne d.v.z.?
11. Kdo vse (poimensko) in kdaj je zaprosil za odredbo o izredni upravi in zakaj mu je AZN ni izročil?
12. Komu vse, kdaj (poimensko) ter po kakšnem kriteriju je AZN izročil odredbo o izredni upravi?
13. Zakaj je AZN lani (2012) poleti, kljub opozorilom, tudi s strani Državnega sveta, dovolil Vzajemni in drugim prostovoljnim zavarovalnicam astronomski dvig premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, ki naj bi se sicer v skladu z zakonom izvajalo v javnem interesu? Vzajemna d.v.z. je na podlagi tega neupravičenega dviga premij beležila v letu 2012 več kot 5,5 mio evrov dobička, porabila veliko denarja za oglaševanje in odvetnike. Med tem se ZZZS in večina bolnišnic otepa z izgubami in zaradi pomanjkanja sredstev podaljšujejo čakalne dobe. Zavarovanci pa morajo, kljub temu da se cene zdravstvenih storitev višajo, prostovoljnim zdravstvenim zavarovalnicam neupravičeno plačevati čedalje večje premije.
14. Ali in kdaj je AZN pri Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije preveril, kateri predkazenski oziroma kazenski postopki potekajo proti dr. Mihaelu Permanu?
15. Ali AZN jamči, da dr. Mihael Perman ustrezno izpolnjuje vse zakonsko predpisane pogoje za člana nadzornega sveta Triglav d.d., glede na 29. člen Zakona o zavarovalništvu, ki za člana nadzornega sveta zavarovalnice določa zelo specifične pogoje? Za člana nadzornega sveta zavarovalnice se šteje, da je ustrezno strokovno usposobljen in ima lastnosti in izkušnje, potrebne za nadziranje poslov zavarovalnice, če ima najmanj štiriletne izkušnje pri vodenju ali nadziranju poslov družbe primerljive velikosti ali dejavnosti kot zavarovalnica oziroma drugih primerljivih poslov ali če je ta oseba strokovnjak na teh področjih.
16. Ali AZN jamči, da ima dr. Mihael Perman, glede na vsa minula dogajanja, potrebno integriteto in kredibilnost za opravljanje odgovorne funkcije predsednika Nadzornega sveta Triglav, d.d.?
17. Kako AZN ocenjuje vodenja sej Nadzornega sveta Triglav, d.d. s strani dr. Mihaela Permana (po enem mesecu vodenja je dr. Mihael Perman zahteval in s svojim zlatim glasom predsednika uprave, kljub pozitivnim četrtnim rezultatom, izvedel odpoklic predsednika uprave Matjaža Rakovca)?

Dodatne pobude državnega svetnika Draga Ščernjaviča se glasijo:

1. Agencija za zavarovalni nadzor naj v skladu z zakonodajo (Zakonom o zavarovalništvu) in svojim poslanstvom zagotavlja:
  - celovit ter nepristranski nadzor nad zavarovalnicami (še posebej nad prostovoljnimi zdravstvenimi zavarovalnicami, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje),
  - ustrezno ter pravočasno ukrepanje,
  - zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovalnicah in
  - varovanje interesov zavarovancev.

2. **Agencija za zavarovalni nadzor naj takoj obnovi sporni postopek imenovanja izredne uprave, ki temelji na neresničnih izjavah Ivana Sepaherja in dr. Boštjana Averja, izvede zaslišanje vseh v odredbi omenjenih ter rehabilitira krivično obdolžene osebe, ki jih pred izdajo sporne odredbe kljub opozorilom ni zaslišala in jih uradno ni seznanila z osnutkom odločbe, s čimer je kršila njihove z ustavo določene človekove pravice.**
3. **Agencija za zavarovalni nadzor naj takoj sproži postopke zoper Mihaela Permana, ki je organiziral skonstruirana zaslišanja (npr. Ivana Sepaherja) in pred javnostjo in v odredbi po krivem obdolženimi skrival sporno odredbo o izredni upravi, s čimer je kršil njihove temeljne človekove pravice.**
4. **Agencija za zavarovalni nadzor naj dodatno pri Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije preveri integriteto dr. Mihaela Permana in takoj sproži postopke zoper Mihaela Perman za odstranitev z mesta predsednika NS Triglava, d.d..**
5. **Agencija za zavarovalni nadzor naj pri pričah (Tomažu Slivniku, Marini Vuk, Petru Pustatičniku, Gregorju Primicu, Dejanu Rituperju itd.) preveri integriteto dr. Mihaela Permana in sproži postopke zoper dr. Mihaela Permana zaradi prekrivanja spornih poslov na Vzajemni (ne-izvedba revizij projekta Solventnost II – Adacta, Percepcija, S&T...).**

Obrazložitev:

Državni svet Republike Slovenije je na 6. seji 17. 4. 2013 obravnaval in podprl pobudi državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne ter ju naslovil na Agencijo za zavarovalni nadzor, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za zdravje. Pobuda Agenciji za zavarovalni nadzor se je nanašala na takojšnje ukrepanje zoper dr. Mihaela Permana, Ireno Kos, Dušana Kidriča, Marino Vuk in Nadzorni svet Vzajemne d.v.z., pobuda Ministrstvu za zdravje ter Ministrstvu za finance pa na izvedbo pregleda ustreznosti in nepristranskosti delovanja – nadziranja Vzajemne d.v.z. s strani Agencije za zavarovalni nadzor (AZN).

Državni svet je odgovor Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: AZN) z dne 20. 5. 2013 prejel 21. 5. 2013, skupen odgovor Ministrstva za zdravje in Ministrstva za finance z dne 21. 5. 2013 pa 24. 5. 2013.

Državni svetnik Drago Ščernjavič z odgovorom AZN na njegovo pobudo v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne v škodo zavarovancev Vzajemne ni zadovoljen, saj meni, da je ponovno zavajajoč, pristranski in ne ščiti interesov zavarovancev. Določene navedbe v odgovoru ocenjuje kot neresnične, zato je oblikoval ponovno pobudo, da naj AZN v skladu z zakonodajo (Zakonom o zavarovalništvu) in svojim poslanstvom, ki ga ima navedenega na spletnih straneh, zagotavlja zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovalnicah, varovanje interesov zavarovancev, celovit ter nepristranski nadzor nad zavarovalnicami ter ustrezno in pravočasno ukrepa.

Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za finance sta v odgovoru z dne 21. 5. 2013 eksplicitno zapisala sledeče naloge in pooblastila AZN:

- spremlja, zbira in preverja poročila in obvestila zavarovalnic;
- opravlja pregled poslovanja zavarovalnic;
- izreka ukrepe nadzora, v skladu z Zakonom o zavarovalništvu (ZZavar).

V odgovoru je tudi eksplicitno zapisano, da je Ministrstvo za zdravje že v začetku leta 2012 pozvalo AZN k ukrepanju, a se ta, kljub dejstvu, da je v skladu z danimi zakonskimi pooblastili odgovorna za nadzor zakonitosti delovanja zavarovalnic, po vedenju Ministrstva za zdravje, na poziv ni odzvala. Nad takim ravnanjem Ministrstvo za zdravje ponovno izraža zaskrbljenost.

Iz odgovora AZN, Ministrstva za zdravje in Ministrstva za finance je razvidno, da AZN ne opravlja svojih z zakonodajo opredeljenih nalog, ne ščiti interesov zavarovancev, ne deluje nepristransko in se izmika odgovornosti za sporna dogajanja, v katera so bili in so morda še vedno vpleteni (bivši) vodilni delavci AZN. AZN v svojem odgovoru in delovanju še vedno ne upošteva dejanskih dejstev, npr. da:

- je bil dr. Mihael Perman kot direktor AZN že februarja 2008 pisno opozorjen na spornost in škodljivost izbranih modelov za Solventnost II, a ni odreagiral oziroma je sporni projekt celo javno podpiral (mednarodna konferenca v Ljubljani septembra 2008, javne izjave dr. Boštjana Averja in dr. Mihaela Permana);
- je bil dr. Mihael Perman po izjavah prič vpleten v sporni projekt Solventnost II in preko dr. Aleša Ahčana tudi skriti lastnik podjetja Kumulus;
- dr. Mihael Perman ni ukrepal, ko je bila Vzajemna d.v.z. maja 2009 zaradi enočlanske uprave v nezakonitem stanju;
- je bil dr. Mihael Perman pred izdajo Odločbe o izredni upravi Vzajemne d.v.z. s strani AZN pisno opozorjen, da so bile navedbe dr. Boštjana Averja in Ivana Sepaherja neresnične in da naj izvede pred morebitno izdajo Odločbe o izredni upravi ustrezna zaslišanja vseh relevantnih prič in objektivno ugotovi dejansko stanje;
- je bil dr. Boštjan Aver, verjetno preko dr. Mihaela Permana, seznanjen z vsebino osnutka Odločbe o izredni upravi Vzajemne d.v.z. in jo je za RTV SLO javno komentiral še predno je bila izdana in je morda pri nastajanju odredbe celo sodeloval;
- je AZN odredbo izdal šele po krivdni odstranitvi dr. Boštjana Averja z mesta predsednika uprave, ko so upokojenci že sklicali skupščino za menjavo nadzornikov;
- je bila Odločba o izredni upravi izdana na podlagi neresničnih izjav Ivana Sepaherja, ki jih je Ivan Sepaher na sodišču javno preklical kot neresnične (sodba je pravnomočna) in se javno opravičil (objavljeno v medijih);
- je AZN Odločbo o izredni upravi Vzajemne d.v.z. namenoma skrival pred javnostjo in zavarovanci, kljub temu da so jo zavarovanci Vzajemne in javnost večkrat zahtevali in so se morali za pomoč oziroma posredovanje obrniti tudi na Informacijsko pooblaščenko. To dokazuje, da je dr. Mihael Perman oziroma Strokovni svet AZN verjetno vedel, da temelji Odredba na neresničnih navedbah. To je bil verjetni razlog za skrivanje sporne Odredbe pred javnostjo, da je ne bi bilo možno spodbijati in kot so zapisali mediji »po enem letu laž prekrije resnico«;
- so ministri za zdravje (Borut Miklavčič, Dorijan Marušič, Tomaž Gantar) javno opozorili na neustrezno in pristransko delovanje AZN in jih pozvali k nepristranskemu ukrepanju. Minister Dorijan Marušič je tudi pisno pozval AZN naj:
  - obnovi sporni postopek o imenovanju izredne uprave, opravi revizije dejansko najbolj spornih poslov,
  - izvede neodvisen pregled vseh pristransko izvedenih revizij v času izredne in kasnejše uprave,
  - pojasni zakaj AZN ni maja 2009 upošteval poziva nezakonito odstranjenega člana uprave Petra Pustatičnika, da se zaradi nezakonitega stanja v Vzajemni uvede izredna uprava...

- je bilo v medijih objavljeno veliko člankov na temo (pred)kazenskih postopkov zoper dr. Mihaela Permana zaradi njegovega spornega ravnanja v povezi z Vzajemno d.v.z. (da naj bi AZN služil dr. Boštjanu Averju in ne zavarovancem, o gostilniških in prijateljskih sestankih omrežja, ki je zagovarjalo izvedbo projekta Solventnost II...);
- so na AZN (v nasprotju s trditvami AZN) še vedno zaposleni delavci, ki so neposredno sodelovali v spornih dogajanjih Vzajemne d.v.z. in s tem kršili Kodeks javnih uslužbencev (npr. Irena Kos – neizvedba revizij najbolj spornih poslov: Solventnost II / Adacta, Percepcija..., lažno pričanje junija 2010 na sodišču,...; delavci, ki so sodelovali pri prilagajanju Statuta Vzajemne; idr.).

Prav tako AZN ne upošteva dejstev (se spreneveda), da so Državni svet Republike Slovenije, nekdanji minister za zdravje Dorijan Marušič, številni mediji, dr. Tomaž Slivnik in nezakonito odstranjen član uprave Vzajemne d.v.z. mag. Peter Pustatičnik od leta 2009 dalje večkrat pisno pozvali AZN, Ministrstvo za finance ter policijo, da:

- zaustavi in izvede celovito revizijo spornega projekta Solventnost II (že februarja 2008 je dr. Mihaela Permana o spornosti projekta Solventnost II pisno obvestil dr. Tomaž Slivnik), sporno poslovanja dr. Boštjana Averja s podjetjem Percepcija, ki je v lasti sina Ivana Sepaherja...);
- naj AZN izvede revizije dejansko spornih poslov (tudi uprave Dušana Kidriča in Milojke Kolar),
- naj AZN preveri verodostojnost in nepristranskost revizij izvedenih v času izredne in kasnejše uprave, ki so bile po izjavah prič izvedene selektivno in pristransko verjetno z namenom preusmerjanja pozornosti od dejansko najbolj spornih poslov, v katere so bili vpleteni vodilni predstavniki AZN, ki jih izredna in kasnejša uprava nista izvedli;
- temelji osnutek Odredbe o izredni upravi na neresničnih navedbah dr. Boštjana Averja in Ivana Sepaherja (o tem je pisno AZN in Strokovni svet pred izdajo Odredbe o izredni upravi seznanil Gregor Primic in drugi);
- naj AZN obnovi postopek o imenovanju izredne uprave, ki je temeljil na skonstruiranih, selektivno izvedenih zaslišanjih Ivana Sepaherja in Gregorja Primica, ki jih je izvajal kar sam dr. Mihael Perman ter neresničnih izjavah dr. Boštjana Averja. Odredba o izredni upravi, ki jo je dr. Mihael Perman skrbno skrival pred javnostjo, vsebuje neresnične navedbe Ivana Sepaherja in dr. Boštjana Averja. Dr. Mihael Perman oziroma AZN verjetno namenoma nista preverila neresničnih navedb Boštjana Averja in Ivana Sepaherja pri osebah, katere sta predhodno navedena z neresničnimi izjavami obdolžila;
- ukrepa zoper odgovorne (dr. Boštjana Averja, dr. Mihaela Permana, Aleša Ahčana, Dušana Kidriča, Irena Kos, Milojko Kolar, Marino Vuk, Ivana Sepaherja, Adacta...).

Zato se v skladu s predhodno navedenim zastavljajo dodatna vprašanja AZN glede sporne Odločbe o izredni upravi Vzajemne d.v.z., neupravičenega dviga premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, integritete in izpolnjevanja pogojev dr. Mihaela Permana za člana nadzornega sveta ter ocene njegovega vodenja sej Nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav d.d..

Hkrati pa se daje dodatne pobude za delovanje AZN v skladu z zakonskimi določbami Zakona o zavarovalništvu in njenim poslanstvom.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Agenciji za zavarovalni nadzor, da dodatna vprašanja in pobude preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) na njih v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča Nadzornemu svetu Vzajemne d.v.z. glede negospodarnega in zaskrbljujočega delovanja uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1, 95/09-odl. US in 21/13 - ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča in predlaga Nadzornemu svetu Vzajemne d.v.z., da vprašanja preuči in na njih odgovori.

Vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča se glasijo:

1. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni zahteval izvedbe revizij dejansko najbolj spornih poslov, ki jih izredna uprava in uprava Milojke Kolar namenoma ni izvedla (revizija učinkov izbranih modelov za obvladovanje tveganj in s strani dr. Boštjana Averja v javnosti obljubljenih in poudarjenih več-milijonskih učinkov teh modelov – Solventnost II - Adacta, revizija naložb v Luksemburške sklade, revizija poslovanja s Percepcijo (Sepaher), revizija poslovanja s S&T...) in kdaj bo Nadzorni svet zagotovil izvedbo revizij predhodno naštetih spornih poslov?
2. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni upošteval zahtev ministra za zdravje, da se opravi neodvisen pregled vseh selektivno in verjetno pristransko izvedenih revizij ter zahteva ustrezna pojasnila od Dušana Kidriča, Marine Vuk in Milojke Kolar? Kdaj bo Nadzorni svet zagotovil neodvisen pregled selektivno izbranih in verjetno pristransko izvedenih revizij?
3. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni preveril:
  - kaj se je na Vzajemni d.v.z. dejansko dogajalo?
  - zakaj Marina Vuk in Agencija za zavarovalni nadzor (AZN) nista upoštevala opozoril Tomaža Slivnika, nezakonito in ne-krivdno odstranjenega člana uprave Petra Pustatičnika in z mesta predsednika nadzornega sveta odstranjenega Gregorja Primica?
  - sporno delovanje službe za notranjo revizijo, ki je svoja mnenja prilagajala zahtevam predsednikov uprav?
  - vpletenosti vodilnih AZN v sporne posle ?
4. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni izvedel zaslišanja zaradi opozarjanj na domnevno sporne posle in zahtev po revizijah odstranjenega predsednika nadzornega sveta Gregorja Primica; zaradi opozarjanj na domnevno sporne posle in zahtev po revizijah nezakonito odstranjenega člana uprave Petra Pustatičnika; Tomaža Slivnika; revizorke Marine Vuk, ki ni izvedla s strani Gregorja Primica, Petra

- Pustatičnika in Dejana Rituperja zahtevanih revizij domnevno spornih poslov (v nekatere posle, ki niso bili (ustrezno) revidirani, so bili vpleteni tudi vodilni AZN)?
5. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni izvedel revizij spornih poslov izredne uprave Dušana Kidriča in uprave Milojke Kolar (prenova poslovnih prostorov Vzajemne v TPC po okoli 1000 evrov/m²; 700.000 evrov vredna oglaševanja konec leta 2010 in v začetku leta 2011; zaposlovanje svojega vprašljivo usposobljenega kadra – vodilna delovna mesta so zagotovili z izplačilom visokih odpravnin vodilnim zaposlenim; nakupi dragih službenih avtomobilov...)? Kdaj jih bo izvedel?
  6. Zakaj ni Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. zaradi potencialnega konflikta interesov preučil zamenjave odvetniške pisarne, glede na to, da je Odvetniška pisarna Zidar Klemenčič&Penko poleti 2009 zastopala dr. Boštjana Averja pri komunikaciji s policijo glede spornih poslov, sedaj pa odvetniška pisarna Zidar&Klemenčič zastopa Vzajemno d.v.z. v odškodninskih tožbah? Gre za potencialen konflikt interesov. Uprava Vzajemne je izgubila dva primera na sodišču v primeru odškodninskih tožb in številne druge tožbe zaradi nezakonitega ravnanja, ki so jih morali preko visokih premij plačati zavarovanci Vzajemne.
  7. Koliko je Vzajemna d.v.z. do sedaj izplačala odvetniškim pisarnam (po odvetniških pisarnah in letih od leta 2010 dalje)?
  8. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. proti Dušanu Kidriču in Milojki Kolar ni vložil odškodninskih tožb oziroma kazenskih ovadb zaradi spornih poslov, ampak jima je celo odobril izplačila ogromnih odpravnin (po navedbah zaposlenih Vzajemne naj bi Milojka Kolar prejela približno 60.000 evrov odpravnine)? Kdo je odobril izplačilo odpravnine Milojki Kolar?
  9. Zakaj je Nadzorni svet Vzajemne d.v.z., kljub opozorilom javnosti, v letu 2012 dovolil astronomsko povišanje premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, zaradi česar je Vzajemna neupravičeno beležila 5,5 milijonov evrov dobička v letu 2012? Kdo na Vzajemni je pripravljala sporne izračune, kateri aktuar jih je potrdil in kako bo Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ukrepal proti odgovornim ter preprečil, da bi se podobne nepravilnosti v prihodnosti ponovile?
  10. Zakaj Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. dovoljuje enormna oglaševanja Vzajemne d.v.z. v medijih (npr. v aprilu in maju 2013) in s tem nepotrebno trošenje denarja zavarovancev za brezkoristna oglaševanja? Koliko sredstev zavarovancev je Vzajemna d.v.z. porabila za predmetna oglaševanja v letu 2012 in koliko v letu 2013, kdo je pripravil in odobril oglaševalno akcijo?

Obrazložitev:

Državni svet Republike Slovenije je v zvezi z zaskrbljujočim negospodarnim delovanjem Uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne, na pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča, že večkrat naslovil vprašanja ali pobude na pristojne državne organe (Agencijo za zavarovalni nadzor, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za finance) ter Upravo in Nadzorni svet Vzajemne d.v.z.. Pri tem je izpostavil sledeče zadeve:

- Sporna dogajanja na Vzajemni in odgovornost uprave Vzajemne za prekrivanje informacij, domnevno ponarejanje zapisnikov (Nadzornega sveta Vzajemne, Sveta Delavcev...).
- Še vedno niso bili revidirani najbolj sporni posli uprav Vzajemne d.v.z. (Solventnost II – Adacta; učinki izbranih modelov za obvladovanje tveganj in domnevna vpletenost Mihaela Permanca in Dušana Kidriča v sporne posle; naložbe v Luksemburške sklade; poslovanje s Percepcijo – Sepaher; gospodarnost prenove poslovnih prostorov Vzajemne v TPC Maribor – po okrog 1000 eur /m²; upravičenost izredno dragega oglaševanja v zneskih po

več kot sto tisoč EUR mesečno konec I. 2010 in v začetku I. 2011; upravičenost izplačevanja odpravnin članom uprave Boštjanu Avru, Dušanu Kidriču, Igorju Jarcu, Milojki Kolar brez da bi o tem odločilo sodišče; upravičenost visokih odvetniških stroškov, upravičenost nabave dragih službenih avtomobilov...).

- Zaradi neizvedbe revizij predhodno naštetih spornih poslov, kljub temu, da je od njih zahteval revizije Državni svet RS, dr. Tomaž Slivnik, bivši član uprave Vzajemne Peter Pustatičnik, bivši minister Dorijan Marušič, in širša javnost (mediji: npr. Delo, Dnevnik...), prekrivanja spornih poslov in suma zlorabe položaja bi morala Nadzorni svet Vzajemne in AZN ustrezno ukrepati zoper odgovorne (dr. Boštjana Averja, dr. Mihaela Perman, Aleša Ahčana, Dušana Kidriča, Ireno Kos, Milojko Kolar, Marino Vuk, Ivana Sepaherja, Adacto...), zaustaviti in izvesti celovite revizije spornega projekta Solventnost II, izvesti revizije dejansko spornih poslov (tudi uprave Dušana Kidriča in Milojke Kolar) ter preveriti verodostojnost in nepristranskost revizij izvedenih v času izredne in kasnejše uprave, ki so bile po izjavah prič izvedene selektivno in pristransko verjetno z namenom preusmerjanja pozornosti od dejansko najbolj spornih poslov, v katere so bili vpleteni tudi vodilni predstavniki AZN.
- Potrebno bi bilo opraviti revizijo postopka imenovanja izredne uprave Vzajemne, ki je temeljila na lažnem pričanju Ivana Sepaherja (zaslišanja je izvedel Mihael Perman), obnoviti postopek imenovanja izredne uprave, kar je od AZN pisno zahteval tudi bivši minister za zdravje Dorijan Marušič in na kar so opozarjali mediji (Delo, Dnevnik...) ter rehabilitirati oškodovane.
- Ukrepati bi bilo potrebno zoper člana izredne uprave Dušana Kidriča, Ireno Kos itd. zaradi suma zlorabe položaja in podajanja neresničnih pisnih odgovorov (npr. Državnemu svetu dne 12.2.2010, da so se revizije osredotočile prav na vprašanja, ki jih je zastavil Državni svet in da so revidirali projekt Solventnost II (poslovanje z Adacto)) v času, ko je bila v vlogi organa nadzora zavarovalnice oz. nadzornega sveta kar AZN z njenim predsednikom; zaradi podpisovanja novih pogodb z Adacto in dajanja izjav Adacta za potrebe njenih obravnav na sodišču (npr. izjava podpisana I. 2011, da je Adacta izpolnila vse svoje pogodbene obveznosti in da Vzajemna ne vodi nobenih postopkov zoper Adacto).

Kljub številnim medijskim objavam o domnevno spornih dogajanjih na Vzajemni d.v.z., nihče ni ukrepal proti odgovornim na Vzajemni (npr. predsedniku izredne in redne uprave Dušanu Kidriču, članici izredne in redne uprave Ireni Kos, članici in predsednici uprave Milojki Kolar, prvi revizorki Marini Vuk in Borutu Mozetiču, članom Nadzornega sveta) in ustrezno zaščitil interesov zavarovancev. Prav tako so (Dušan Kidrič, Irena Kos, Milojka Kolar) Državnemu svetu podajali neresnične oz. zavajajoče odgovore (npr.: da izredna uprava izvaja revizijo projekta Solventnost II – učinkov nabavljenih modelov za obvladovanje tveganj od Adacte; da izredna uprava Vzajemne d.v.z. ni izvedla revizije s Percepcijo, ker naj bi bila škoda nižja kot 10.000 evrov, kljub temu da je že samo iz pogodb, ki so jih posredovali zaposleni Vzajemne d.v.z. oz. iz poročila revizorja Boruta Mozetiča razvidno, da so zneski teh pogodb vsekakor presegali vrednost 10.000 evrov).

Kljub vsem opozorilom je vsakokratna uprava Vzajemne nadaljevala s spornimi posli (npr. z Adacto je Dušan Kidrič v I. 2010 podpisal novo pogodbo, po kateri je bilo Adacti samo v I. 2010 nakazanih 50.400 evrov (po pisanju Dela – 19.3.2013 pa Milojka Kolar – Vzajemna še vedno plačuje Adacti za vzdrževanje spornih modelov preko 50.000 eur/leto); konec leta 2010 je Vzajemna za oglaševanja namenila približno 700.000 evrov in hkrati izgubljala zavarovance - portfelj zavarovancev se je manjšal; v letu 2011 je Vzajemna za prenovo 90 m² poslovnih prostorov po poročanju medijev porabila okoli 90.000 evrov (okoli 1000 evrov/m² znaša nakup novih poslovnih prostorov v Mariboru); nakupi dragih službenih avtomobilov, ki so jih vodilni Vzajemne uporabljali tudi za zasebne namene; ponarejanje

uradnih listin – na policijo je bila podana prijava ponarejanja zapisnika Nadzornega sveta in Sveta delavcev...).

Sporen je tudi konflikt interesov v povezavi z zastopanjem Vzajemne d.v.z. v odškodninskih tožbah zoper upravi dr. Boštjana Averja in Marka Jakliča s strani odvetniške pisarne Zidar&Klemenčič, saj je odvetniška pisarna po poročanju medijev poleti 2009 zastopala Vzajemno d.v.z. oziroma dr. Boštjana Averja pri komunikaciji s policijo glede njegovih domnevno spornih poslov, sedaj pa zastopa Vzajemno d.v.z. v postopkih povezanih z odškodninskimi tožbami glede nekaterih spornih poslov Vzajemne. Uprava Vzajemne je izgubila dva primera na sodišču v primeru odškodninskih tožb in številne druge tožbe zaradi nezakonitega ravnanja, ki so jih morali preko visokih premij plačati zavarovanci Vzajemne.

Zastavljajo se tudi vprašanja v zvezi z upravičenostjo izvajanja intenzivnih oglaševalskih akcij Vzajemne d.v.z. v aprilu in maju 2013, glede na slabe izkušnje iz leta 2010, ko se je portfelj zavarovancev v Vzajemni, navkljub intenzivnem oglaševanju konec leta 2010, za katerega je Vzajemna namenila približno 700.000 evrov, na koncu celo bistveno zmanjšal.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Nadzornemu svetu Vzajemne d.v.z., da vprašanja preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) na njih v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije glede negospodarnega in zaskrbljujočega delovanja Uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1, 95/09-odl. US in 21/13 - ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča in predlaga Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije, da jih preučita in na njih odgovorita.

Vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije se glasijo:

1. Ali potekajo zoper Mihaela Permana, Aleša Ahčana, Dušana Kidriča, Boštjana Avra in Adacto kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi z dejanji, ki kažejo na sporno delovanje v povezi s posli s projektom Solventnost II in drugimi spornimi posli? Ali je policija preverila verodostojnost v javnosti predstavljenih učinkov nakupljenih modelov za obvladovanje tveganj?
2. Ali potekajo zoper Mihaela Permana, Dušana Kidriča, Marino Vuk, Milojko Kolar in člane nadzornega sveta Vzajemne kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi z namerno neizvedbo revizij in nadaljevanjem dejansko najbolj spornih poslov Vzajemne (učinkov modelov projekta Solventnost II, naložb v Luksemburške sklade, Percepција – Sepaher, S&T...)?

3. Ali potekajo zoper Dušana Kidriča in Milojko Kolar in člane nadzornega sveta Vzajemne kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi z podajanjem neresničnih izjav glede izvajanja revizij najbolj spornih poslov Državnemu svetu in javnosti?
4. Ali potekajo zoper Dušana Kidriča in Milojko Kolar kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi z njihovimi spornimi posli (prenova poslovnih prostorov Vzajemne v TPC po okoli 1000 evrov/m²; 700.000 evrov vredna oglaševanja konec leta 2010 in v začetku leta 2011; zaposlovanje svojega kadra – vodilna delovna mesta so zagotovili z izplačilom visokih odpravnin vodilnim zaposlenim za izpraznitev vodilnih delovnih mest; nakupi dragih službenih avtomobilov...) in ponarejanjem zapisnikov Nadzornega sveta ter Sveta delavcev?
5. Ali potekajo zoper člane nadzornega sveta Vzajemne kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi:
  - a. z ne-izvedbo revizij spornih poslov uprave Milojke Kolar (prenova poslovnih prostorov Vzajemne v TPC po okoli 1000 evrov/m²; 700.000 evrov vredna oglaševanja konec leta 2010 in v začetku leta 2011; zaposlovanje vodilnega kadra – vodilna delovna mesta so zagotovili z izplačilom visokih odpravnin vodilnim zaposlenim; nakupi dragih službenih avtomobilov...) in
  - b. z ne-ukrepanjem zoper Milojko Kolar zaradi spornih poslov in odobritvijo izplačila visoke odpravnine (po izjavah zaposlenih okoli 60.000 evrov)?
  - c. s ponarejanjem zapisnikov Nadzornega sveta ter Sveta delavcev?
6. Ali potekajo zoper Mihaela Permana in odgovorne na Agencije za zavarovalni nadzor (AZN) kazenski oziroma predkazenski postopki v povezavi:
  - a. s spornim imenovanjem izredne uprave Vzajemne, ki je temeljila na lažnem pričanju Ivana Sepaherja in drugih nepreverjenih informacijah;
  - b. s spornem delovanju AZN pri skrivanju Odredbe o izredni upravi pred javnostjo;
  - c. z ne-izvedbe obnove postopka imenovanja izredne uprave, k čemur sta jo večkrat brezuspešno pozvala minister za zdravje Dorjan Marušič in Državni svet RS?
7. Ali Komisija za preprečevanje korupcije ocenjuje, da ima dr. Mihael Perman, glede na vsa dogajanja in njene informacije, s katerimi razpolaga Komisija, potrebno integriteto za opravljanje funkcije predsednika Nadzornega sveta Triglav, d.d.? Ali obstaja korupcijsko tveganje?

Obrazložitev:

Državni svet Republike Slovenije je v zvezi z zaskrbljujočim negospodarnim delovanjem Uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne, na pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča, že večkrat naslovil vprašanja ali pobude na pristojne državne organe. Med drugim je Državni svet na 6. seji 17. 4. 2013 obravnaval in podprl pobudi državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne ter ju naslovil na Agencijo za zavarovalni nadzor, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za zdravje. Pobuda Agenciji za zavarovalni nadzor se je nanašala na takojšnje ukrepanje zoper dr. Mihaela Permana, Ireno Kos, Dušana Kidriča, Marino Vuk in Nadzorni svet Vzajemne d.v.z., pobuda Ministrstvu za zdravje ter Ministrstvu za finance pa na izvedbo pregleda ustreznosti in nepristranskosti delovanja – nadziranja Vzajemne d.v.z. s strani Agencije za zavarovalni nadzor (AZN).

Državni svet je odgovor Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: AZN) z dne 20. 5. 2013 prejel 21. 5. 2013, skupen odgovor Ministrstva za zdravje in Ministrstva za finance z dne 21. 5. 2013 pa 24. 5. 2013.

Državni svetnik Drago Ščernjavič odgovor AZN na njegovo pobudo v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne v škodo zavarovancev Vzajemne ocenjuje kot zavajajoč in pristranski ter meni, da ne ščiti interesov zavarovancev. Določene navedbe v odgovoru ocenjuje kot neresnične, zato je oblikoval ponovno pobudo, da naj AZN v skladu z zakonodajo (Zakonom o zavarovalništvu) in svojim poslanstvom, ki ga ima navedenega na spletnih straneh, zagotavlja celovit ter nepristranski nadzor nad zavarovalnicami, zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovalnicah, varovanje interesov zavarovancev ter ustrezno in pravočasno ukrepa (podrobneje v Sklepu Državnega sveta k zahtevi državnega svetnika Draga Ščernjaviča za dopolnitev odgovora Agencije za zavarovalni nadzor na njegovo pobudo glede negospodarnega in zaskrbljujočega delovanja uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne z dne 12. 6. 2013, ki se nahaja v prilogah).

Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za finance sta v odgovoru z dne 21.5.2013 eksplicitno zapisala sledeče naloge in pooblastila AZN:

- spremlja, zbira in preverja poročila in obvestila zavarovalnic;
- opravlja pregled poslovanja zavarovalnic;
- izreka ukrepe nadzora, v skladu z Zakonom o zavarovalništvu (ZZavar).

V odgovoru obeh ministrstev je tudi eksplicitno zapisano, da je Ministrstvo za zdravje že v začetku leta 2012 pozvalo AZN k ukrepanju, a se ta, kljub dejstvu, da je v skladu z danimi zakonskimi pooblastili odgovorna za nadzor zakonitosti delovanja zavarovalnic, po vedenju Ministrstva za zdravje, na poziv ni odzvala. Nad takim ravnanjem Ministrstvo za zdravje ponovno izraža zaskrbljenost.

Iz odgovora AZN, Ministrstva za zdravje in Ministrstva za finance je razvidno, da AZN ne opravlja svojih z zakonodajo opredeljenih nalog, ne ščiti interesov zavarovancev, ne deluje nepristransko in se izmika odgovornosti za sporna dogajanja, v katera so bili in so morda še vedno vpleteni (bivši) vodilni delavci AZN. AZN v svojem odgovoru in delovanju še vedno ne upošteva dejanskih dejstev, npr. da:

- je bil dr. Mihael Perman kot direktor AZN že februarja 2008 pisno opozorjen na spornost in škodljivost izbranih modelov za Solventnost II, a ni odreagirал oziroma je sporni projekt celo javno podpiral (mednarodna konferenca v Ljubljani septembra 2008, javne izjave dr. Boštjana Averja in dr. Mihaela Permana);
- je bil dr. Mihael Perman po izjavah prič vpleten v sporni projekt Solventnost II in preko dr. Aleša Ahčana tudi skriti lastnik podjetja Kumulus;
- dr. Mihael Perman ni ukrepal, ko je bila Vzajemna d.v.z. maja 2009 zaradi enočlanske uprave v nezakonitem stanju;
- je bil dr. Mihael Perman pred izdajo Odločbe o izredni upravi Vzajemne d.v.z. s strani AZN pisno opozorjen, da so bile navedbe dr. Boštjana Avra in Ivana Sepaherja neresnične in da naj izvede pred morebitno izdajo Odločbe o izredni upravi ustrezna zaslišanja vseh relevantnih prič in objektivno ugotovi dejansko stanje;
- je bil dr. Boštjan Aver, verjetno preko dr. Mihaela Permana, seznanjen z vsebino osnutka Odločbe o izredni upravi Vzajemne d.v.z. in jo je za RTV SLO javno komentiral še predno je bila izdana in je morda pri nastajanju odredbe celo sodeloval;
- je AZN odredbo izdal šele po krivdni odstranitvi dr. Boštjana Averja z mesta predsednika uprave, ko so upokojenci že sklicali skupščino za menjavo nadzornikov;
- je bila Odločba o izredni upravi izdana na podlagi neresničnih izjav Ivana Sepaherja, ki jih je Ivan Sepaher na sodišču javno preklical kot neresnične (sodba je pravomočna) in se javno opravičil (objavljeno v medijih);
- je AZN Odločbo o izredni upravi Vzajemne d.v.z. namenoma skrival pred javnostjo in zavarovanci, kljub temu da so jo zavarovanci Vzajemne in javnost večkrat zahtevali in so se morali za pomoč oziroma posredovanje obrniti tudi na Informacijsko pooblaščenko. To dokazuje, da je dr. Mihael Perman oziroma Strokovni svet AZN verjetno vedel, da temelji Odredba na neresničnih navedbah. To je bil verjetni razlog za skrivanje sporne Odredbe

pred javnostjo, da je nebi bilo možno spodbijati in kot so zapisali mediji »po enem letu laž prekrije resnico«;

- so ministri za zdravje (Borut Miklavčič, Dorijan Marušič, Tomaž Gantar) javno opozorili na neustrezno in pristransko delovanje AZN in jih pozvali k nepristranskemu ukrepanju. Minister Dorijan Marušič je tudi pisno pozval AZN naj:
  - obnovi sporni postopek o imenovanju izredne uprave, opravi revizije dejansko najbolj spornih poslov,
  - izvede neodvisen pregled vseh pristransko izvedenih revizij v času izredne in kasnejše uprave,
  - pojasni zakaj AZN ni maja 2009 upošteval poziva nezakonito odstranjenega člana uprave Petra Pustatičnika, da se zaradi nezakonitega stanja v Vzajemni uvede izredna uprava...
- je bilo v medijih objavljeno veliko člankov na temo (pred)kazenskih postopkov zoper dr. Mihaela Permana zaradi njegovega spornega ravnanja v povezi z Vzajemno d.v.z. (da naj bi AZN služil dr. Boštjanu Averju in ne zavarovancem, o gostilniških in prijateljskih sestankih omrežja, ki je zagovarjalo izvedbo projekta Solventnost II...);
- so na AZN (v nasprotju s trditvami AZN) še vedno zaposleni delavci, ki so neposredno sodelovali v spornih dogajanjih Vzajemne d.v.z. in s tem kršili Kodeks javnih uslužbencev (npr. Irena Kos – neizvedba revizij najbolj spornih poslov: Solventnost II / Adacta, Percepcija..., lažno pričanje junija 2010 na sodišču,...; delavci, ki so sodelovali pri prilagajanju Statuta Vzajemne; idr.).

Državni svet Republike Slovenije, nekdanji minister za zdravje Dorijan Marušič, številni mediji, dr. Tomaž Slivnik in nezakonito odstranjen član uprave Vzajemne d.v.z. mag. Peter Pustatičnik so od leta 2009 dalje večkrat pisno pozvali AZN, Ministrstvo za finance ter Policijo, da:

- zaustavi in izvede celovito revizijo spornega projekta Solventnost II (že februarja 2008 je dr. Mihaela Permana o spornosti projekta Solventnost II pisno obvestil dr. Tomaž Slivnik), sporno poslovanja Boštjana Avra s podjetjem Percepcija, ki je v lasti sina Ivana Sepaherja...);
- naj AZN izvede revizije dejansko spornih poslov (tudi uprave Dušana Kidriča in Milojke Kolar),
- naj AZN preveri verodostojnost in nepristranskost revizij izvedenih v času izredne in kasnejše uprave, ki so bile po izjavah prič izvedene selektivno in pristransko verjetno z namenom preusmerjanja pozornosti od dejansko najbolj spornih poslov, v katere so bili vpleteni vodilni predstavniki AZN, ki jih izredna in kasnejša uprava nista izvedli;
- temelji osnutek Odredbe o izredni upravi na neresničnih navedbah Boštjana Avra in Ivana Sepaherja (o tem je pisno AZN in Strokovni svet pred izdajo Odredbe o izredni upravi seznanil Gregor Primic in drugi);
- naj AZN obnovi postopek o imenovanju izredne uprave, ki je temeljil na skonstruiranih, selektivno izvedenih zaslišanjih Ivana Sepaherja in Gregorja Primica, ki jih je izvajal kar sam Mihael Perman ter neresničnih izjavah Boštjana Avra. Odredba o izredni upravi, ki jo je Mihael Perman skrbno skrival pred javnostjo, vsebuje neresnične navedbe Ivana Sepaherja in Boštjana Avra. Mihael Perman oziroma AZN verjetno namenoma nista preverila neresničnih navedb Boštjana Avra in Ivana Sepaherja pri osebah, katere sta predhodno navedena z neresničnimi izjavami obdolžila;
- ukrepa zoper odgovorne (Boštjana Avra, Mihaela Permana, Aleša Ahčana, Dušana Kidriča, Irena Kos, Milojko Kolar, Marino Vuk, Ivana Sepaherja, Adacto...).

V skladu z vsem zgoraj navedenim je mogoče izpostaviti sledeča sporna dejanja, ki so v tesni povezavi z delom in nalogami AZN:

- AZN je izdala odredbo o izredni upravi konec oktobra 2009, šele neposredno po krivdni odstranitvi dr. Boštjana Averja z mesta predsednika uprave ter neposredno pred, s strani upokojujencev sklicano skupščino Vzajemne d.v.z..

- AZN ni uvedla izredne uprave 15. 5. 2009, ko jo je zaradi nezakonitega stanja v Vzajemni d.v.z. k temu pisno pozval nezakonito odstranjeni član uprave Peter Pustatičnik.
- AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni zaslišala ostalih članov Nadzornega sveta Vzajemne (Marino Vuk, Petra Pustatičnika ter Tomaža Slivnika) ter tako pridobila objektivne informacije o dogajanjih na Vzajemni d.v.z..
- AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni upoštevala opozoril Gregorja Primica, da osnutek odredbe o izredni upravi temelji na neresničnih izjavah dr. Boštjana Averja in Ivana Sepaherja (Gregor Primic je javno povedal, da je od njega odstopni izjavi zahteval in prejel dr. Boštjan Aver in nihče drug in da je pred izdajo odredbe o izredni upravi o tem še enkrat pisno obvestil AZN, ki pa je vsa opozorila ignorirala ter šele po krivdni razrešitvi dr. Boštjana Averja imenovala izredno upravo Vzajemne (Dušana Kidriča in uslužbenko AZN Ireno Kos)).
- AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni upoštevala javnih opozoril in izjav dr. Tomaža Slivnika (javno je opozoril na sporno delovanje in vpletenost dr. Mihaela Permana v projekt Solventnost II), takratnega ministra za zdravje Dorijana Marušiča (javno je povedal, da je za sporna dogajanja na Vzajemni kriv AZN...) idr.
- AZN pred izdajo odredbe o izredni upravi ni izvedel zaslišanja vseh v odredbi omenjenih, preveril neresnične izjave Ivana Sepaherja (pred zaslišanjem na AZN je medijem javno povedal, da ni nikomur nikoli dal nobene vnaprej podpisane odstopne izjave, da za njih ne ve, ker jih ni bilo in da jih od njega ni nihče zahteval; dr. Mihael Perman je izvedel zaslišanje Ivana Sepaherja dvakrat, ker prvič ni dobil od Sepaherja želene izjave), neresnične izjave Boštjana Averja in tako preprečil odločanje na podlagi neresničnih pričanj in informacij.
- Zastavlja se vprašanje komu vse in kdaj (poimensko) je AZN izročil odredbo o izredni upravi ter kdo vse (poimensko) in kdaj je zaprosil za odredbo o izredni upravi in zakaj mu je AZN ni izročil.
- AZN je skrival pred javnostjo sporno odredbo o izredni upravi in s tem prikrival pred javnostjo neresnične navedbe v odredbi, na podlagi katerih je izdal Odločbo o izredni upravi Vzajemne d.v.z..
- AZN je lani poleti, kljub vsem opozorilom, tudi s strani Državnega sveta, dovolil Vzajemni in drugim prostovoljnim zavarovalnicam astronomski dvig premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, ki naj bi se sicer v skladu z zakonom izvajalo v javnem interesu, še zlasti, ker je Vzajemna d.v.z. na podlagi tega neupravičenega dviga premij beležila v letu 2012 več kot 5,5 mio evrov dobička.
- Ne ve se, ali je AZN pri Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije preverila ali proti dr. Mihaelu Permanu potekajo določeni predkazenski oziroma kazenski postopki, čeprav bi morala.
- Dr. Mihael Perman bi moral izpolnjevati vse zakonsko predpisane pogoje za člana nadzornega sveta Triglav d.d., glede na 29. člen Zakona o zavarovalništvu, ki za člana nadzornega sveta zavarovalnice določa zelo specifične pogoje (za člana nadzornega sveta zavarovalnice se šteje, da je ustrezno strokovno usposobljen in ima lastnosti in izkušnje, potrebne za nadziranje poslov zavarovalnice, če ima najmanj štiriletno izkušnje pri vodenju ali nadziranju poslov družbe primerljive velikosti ali dejavnosti kot zavarovalnica oziroma drugih primerljivih poslov ali če je ta oseba strokovnjak na teh področjih). Ali je temu res tako in ali AZN lahko jamči za to?
- Ali ima dr. Mihael Perman, glede na vsa minula dogajanja, potrebno integriteto za opravljanje funkcije predsednika Nadzornega sveta Triglav, d.d. in ali lahko AZN jamči za to?
- Ali je vodenje sej Nadzornega sveta Triglav, d.d. s strani dr. Mihaela Permana (po enem mesecu vodenja je dr. Mihael Perman zahteval in s svojim zlatim glasom predsednika uprave, kljub pozitivnim četrletnim rezultatom, izvedel odpoklic predsednika uprave Matjaža Rakovca) ustrezno?

(Podrobnosti so navedene v Sklepu Državnega sveta k zahtevi državnega svetnika Draga Ščernjaviča za dopolnitev odgovora Agencije za zavarovalni nadzor na njegovo pobudo

glede negospodarnega in zaskrbljujočega delovanja uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne z dne 12. 6. 2013, ki se nahaja v prilogah.)

V zvezi z delovanjem Nadzornega sveta Vzajemne d.v.z. pa se kot sporna lahko izpostavijo sledeča dejanja:

- Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni zahteval izvedbe revizij dejansko najbolj spornih poslov, ki jih izredna uprava namenoma ni izvedla (revizija pravilnosti izbranih modelov za obvladovanje tveganj in s strani Boštjana Avra v javnosti obljubljenih in poudarjenih več milijonskih učinkov teh modelov – Solventnost II, revizija naložb v Luksemburške sklade, revizija poslovanja s Percepcijo, revizija poslovanja s S&T...).
- Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni upošteval zahtev ministra za zdravje, da se opravi neodvisen pregled vseh selektivno in verjetno pristransko izvedenih revizij ter zahteva ustrezna pojasnila od Dušana Kidriča, Marine Vuk in Milojke Kolar.
- Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. ni izvedel revizij spornih poslov izredne uprave Dušana Kidriča in uprave Milojke Kolar (prenova poslovnih prostorov Vzajemne v TPC po okoli 1000 evrov/m²; 700.000 evrov vredna oglaševanja konec leta 2010 in v začetku leta 2011; zaposlovanje svojega kadra – vodilna delovna mesta so zagotovili z izplačilom visokih odpravnin vodilnim zaposlenim; nakupi dragih službenih avtomobilov...).
- Nadzorni svet Vzajemne d.v.z. proti Dušanu Kidriču in Milojki Kolar ni vložil odškodninskih tožb oziroma kazenskih ovadb zaradi spornih poslov, ampak jima je celo brez obravnave na sodišču odobril izplačila ogromnih odpravnin (po navedbah zaposlenih Vzajemne naj bi Milojka Kolar prejela približno 60.000 evrov odpravnine).

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Policiji in Komisiji za preprečevanje korupcije, da vprašanja državnega svetnika Draga Ščernjaviča preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) na njih v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 7. 6. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi s prejemki poslovnih oseb. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 6. 2013 in na klop.

Stališče Interesne skupine delodajalcev k pobudi državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi s prejemki poslovnih oseb so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Razpravljala sta državna svetnika mag. Stojan Binder in Milan Lukić.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi s prejemki poslovnih oseb in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča in predlaga Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Draga Ščernjaviča se glasi:

v Zakonu o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti naj se spremenijo in dopolnijo naslednji členi:

4. člen

(pogodba direktorja)

(1) Člani organov nadzora morajo pri sklenitvi pogodbe z direktorjem glede prejemkov in odpravnin upoštevati ta pravila:

- prejemke direktorja na podlagi pogodbe lahko sestavljata osnovno plačilo in spremenljivi prejemek. Če je slednji v pogodbi predviden, mora biti določeno tudi njegovo najvišje možno plačilo ne glede na merila za izračun spremenljivega prejemka;
- spremenljivi prejemek mora biti odvisen od vnaprej določenih in merljivih meril uspešnosti (obseg poslovanja, povečanje števila zaposlenih, ustvarjanje dodane in tržne vrednosti, širitev poslovanja na tuje trge, primerjava poslovanja s konkurenčnimi družbami ipd.);
- merila uspešnosti morajo vsebovati tudi posebna merila kakovosti za razvoj družbene odgovornosti družbe (odgovornost do zaposlenih, potrošnikov, lokalne skupnosti, varstva okolja itd.);
- spremenljivi prejemek se določi s sklepom organa nadzora na koncu vsakega poslovnega leta. Izplačilo 50 odstotkov tega prejemka se odloži najmanj za dve leti (v nadaljnjem besedilu: obdobje odloga izplačila). Če direktorju mandat poteče pred potekom obdobja odloga izplačila, je upravičen do izplačila 50 odstotkov spremenljivega prejemka že ob izteku mandata. Če je bil direktor manj kot dve leti, mu 50 odstotkov spremenljivega prejemka ne pripada;
- plačilo direktorjev z delnicami ali s sodelovanjem v delniških shemah in opcijah ni dovoljeno, razen v primeru iz naslednjega odstavka tega člena;
- udeležba direktorjev pri dobičku družbe ni dovoljena, razen če zakon, ki ureja udeležbo delavcev pri dobičku, določa drugače;
- odpravnina, poleg primerov, določenih v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ne more biti izplačana, če se direktor po prekinitvi pogodbe ponovno zaposli v družbi.

(2) V skladu s pravili iz četrte alineje prejšnjega odstavka se lahko direktorju delniške družbe, s katere delnicami se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, 50-odstotni spremenljivi prejemek izplača v obliki delnic. Število delnic, ki pripadajo direktorju, se določi na koncu vsakega poslovnega leta po zadnji tržni ceni. Kot zadnja tržna cena se šteje povprečna cena delnic, dosežena pri poslovanju s temi delnicami na organiziranem trgu v zadnjih šestih mesecih pred dnevom sprejetja sklepa organa nadzora o višini sprejemljivega prejemka. Delnice se vpišejo na ime direktorja v centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev najpozneje v enem mesecu po poteku obdobja odloga izplačila.

(3) Pri določitvi višine osnovnega plačila, spremenljivega prejemka in odpravnine veljajo te omejitve:

- vsi dodatki (dodatek za delovno dobo ipd.) so že vključeni v osnovno plačilo;
- osnovno plačilo se določi v razmerju **največ 1 : 4** s povprečno bruto plačo, izplačano v družbah v skupini ali v družbi, če ni skupine, v preteklem poslovnem letu;
- spremenljivi prejemek lahko znaša največ 30 odstotkov izplačanih osnovnih plačil direktorja v poslovnem letu;
- pravica do odpravnine se lahko določi v višini največ ~~šestkratnega~~ **dvakratnega** osnovnega mesečnega plačila direktorja.

(4) Pogodba mora vsebovati določilo, po katerem se zahteva vrnitev spremenljivega prejemka, če so izpolnjeni pogoji, ki jih za vrnitev nagrade za poslovno uspešnost ali dela te nagrade določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

(5) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z uredbo določi razmerje iz druge alineje tretjega odstavka tega člena, pri čemer lahko določi različna razmerja za družbe različne velikosti ali za posamezne dejavnosti **vendar največ v razmerju 1 : 4**. Vlada z uredbo lahko za posamezne dejavnosti določi tudi nižji odstotek spremenljivega prejemka, kot ga določa tretja alineja tretjega odstavka tega člena

Obrazložitev:

Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti je bil sprejet v Državnem zboru RS 4. 3. 2010. Na podlagi 5. odstavka 4. člena je vlada izdala Uredbo o določitvi najvišjih razmerij za določitev osnovnih plačil ter višin spremenljivih prejemkov. O tem, kako se zakon in uredba izvajata v praksi v 100 podjetjih v okviru Slovenskega državnega holdinga ni analize. Glede na stanje krize in recesije, ter prekomerne zadolženosti je nujno potrebno na novo določiti razmerja med najvišjo in najnižjo plačo in drugimi prejemki poslovnih oseb v družbah v razmerju do ostalih zaposlenih, ki so plačani po kolektivnih pogodbah, pravilnikih in drugih aktih. Določiti je potrebno zgornje dovoljene višine prejemkov članov organov nadzora, članov uprav, izvršnih direktorjev, poslovodij ter prokuristov v teh družbah. Osnovna dilema, ki se pojavlja in jo je potrebno razrešiti je, kako zamejiti razmerja med najnižjim in najvišjim prejemkom glede na stanje v družbi in dosežene rezultate. Določene anomalije, ki se pojavljajo bo potrebno razrešiti in zamejiti s pripravo in dopolnitvijo ter spremembami zakona, z namenom porazdelitve krize in bremen ter lažjega in učinkovitejšega nadzora nad izvajanjem zakona.

Cilj pobude in predloga je, da se razreši temeljna dilema razmerja med najnižjo in najvišjo plačo in drugimi prejemki.

V današnjih okoliščinah in razmerah krize in recesije ugotavljamo, da je nujno potrebno spremeniti Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti. Predlagamo in zahtevamo, da se jasno uzakoni največje dopustno razmerje med najnižjo in najvišjo plačo v podjetju in opredeli možna višina drugih prejemkov, nagrad, zavarovalnih premij, drugih bonitet, odpravin, povračil stroškov. Podatki opozarjajo na nesorazmerja, ki so nesprejemljiva glede

na plače in druge prejemke delavcev v podjetjih.

Nesprejemljivo je, da se ne razpolaga z natančno analizo stanja o prejemkih plač članov organov vodenja in nadzora. Statistični urad Republike Slovenije ne razpolaga s podatki, kolikšno je dejansko povprečno razmerje v slovenskih podjetjih. Točnih podatkov nimajo, zato predlagamo, da ministrstvo organizira na podlagi gradiv za skupščine delniških družb analitično obdelavo zahtevanih podatkov, ne samo za maso, ampak konkretno po članih uprave in ostalih, ki imajo sklenjene individualne pogodbe. Statistični urad RS sicer ugotavlja s pomočjo individualnih podatkov za dohodnino za leto 2011, da je razmerje med najvišjo in najnižjo plačo 1 : 106, če se upoštevajo podatki o vseh zaposlenih.

Če se upoštevajo podatki znotraj posameznih podjetij, pa je največja razlika 1 : 86, o čemer poročajo tudi mediji. O povprečju pa je zelo težko govoriti, saj je ogromno podjetij, ki imajo samo enega zaposlenega, kar pomeni, da razlike med najvišjo in najnižjo plačo ni. Razmerje 1 : 2 je v 14 odstotkih podjetij, 1 : 3 v 5,6 odstotka podjetij, 0,1 odstotka podjetij pa ima razmerje med najnižjo in najvišjo plačo 1 : 18.

Podatki Ajpes kažejo, da je število zaposlenih po individualnih pogodbah 23.401 in kakšno je razmerje med povprečno plačo po KP in povprečno plačo po IP, vendar so ti podatki za spremembo ne samo navedenega zakona zavajajoči. Od vseh izplačanih plač po IP je potrebno izločiti prejemke tistih, ki so predsedniki in člani uprave, izvršni direktorji, poslovodje in prokuristi v vseh družbah, posebej za tiste, ki so posredno ali neposredno v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD – cca. 100 podjetij v Slovenskem državnem holdingu) in druge družbe. Takšno raziskavo plač in vseh prejemkov lahko naroči Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pri Ajpes, ki prejema iz računovodskih služb te podatke.

Prav tako se je potrebno opredeliti in omejiti članstvo v nadzornih svetih, in sicer prepovedati, da je lahko direktor član nadzornih svetov v hčerinski družbi in raznih podjetjih. Na trgu je dovolj strokovnega, odgovornega kadra za članstvo v nadzornih svetih.

Predlagamo, da se jasno opredeli razmerje med najnižjo in najvišjo plačo v 3. točki 4. člena Zakona o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti. Najvišja plača je lahko do višine plače predsednika vlade. Variabilni del plače pa naj bo odvisen od pogojev in rezultatov poslovanja in tudi omejen. Prav tako je potrebno v tem členu navedenega zakona omejiti pravico do odpravnine, ki se lahko določi največ v višini dvakratnika osnovne mesečne plače direktorja.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu gospodarski razvoj in tehnologijo, da pobudo preuči in v skladu s četrтим odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa NI BIL SPREJET (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 14 jih je glasovalo za, 17 pa jih je bilo proti).

- - -

Po elektronski pošti 11. 6. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnih svetnikov Samerja Khalila in Jerneja Verbiča glede nadzora nad delovanjem bank v povezavi z rezervacijo sredstev iz naslova prejemka denarne socialne pomoči in ustreznega sankcioniranja kršitev. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 6. 2013 in na klop.

Predlagatelj vprašanj Jernej Verbič je podal kratko obrazložitev.

Razpravljala je državna svetnica mag. Darija Kuzmanič Korva.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval vprašanji državnih svetnikov Samerja Khalila in Jerneja Verbiča glede nadzora nad delovanjem bank v povezavi z rezervacijo sredstev iz naslova prejema denarne socialne pomoči in ustreznega sankcioniranja kršitev in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09-odl. US in 21/13 – ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanji državnih svetnikov Samerja Khalila in Jerneja Verbiča in predlaga Banki Slovenije, da vprašanji preuči in nanju odgovori.

Vprašanji državnih svetnikov Samerja Khalila in Jerneja Verbiča se glasita:

1. Ali Banka Slovenije izvaja kakršenkoli nadzor nad delovanjem bank v povezavi z rezervacijo sredstev iz naslova prejema denarne socialne pomoči, v povezavi z določbami Zakona o izvršbi in zavarovanju?
2. Ali ima Banka Slovenije predvidene oziroma izvaja kakršnekoli sankcije v primeru ugotovitev nezakonite rezervacije sredstev, ki po 101. členu Zakona o izvršbi in zavarovanju sodijo med prejeme, ki so izvzeti iz izvršbe?

Obrazložitev:

V medijih je bila izpostavljena zgodba Miroslava Grujića in Milivoja Vukadinovića, redno zaposlenima v postojnskem tiskarskem podjetju Čukgraf, d.o.o., ki od 7. maja 2013 protestirata na Trgu Revolucije pred stavbo, v kateri zasedata Državni zbor in Državni svet.

Miroslav Grujić je na bolniški zaradi poškodbe pri delu, Milivoj Vukadinović zaradi bolezni, ugotovljene pri obveznem zdravniškem pregledu. Oba sta na bolniški od leta 2010, vendar že več kot leto dni ne prejmeta nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Poleg tega nimata plačanih prispevkov za socialno varnost, zaradi česar je bilo njuno zdravljenje prekinjeno, in sta brez kakršnihkoli prihodkov.

Po zadnjih informacijah skušata pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Varuh človekovih pravic storiti vse, da bi se njuna situacija izboljšala, med drugim naj bi pristojno ministrstvo preverilo možnosti za pridobitev denarne socialne pomoči, ki naj bi jo delavca že uveljavljala. Pri tem pa bi bilo potrebno zagotoviti, da bosta to denarno pomoč, navkljub morebitnemu sklepu o izvršbi na denarna sredstva, ki jih ima dolžnik pri določeni organizaciji za plačilni promet, omenjena sredstva tudi prejela.

V novici, ki jo je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v zvezi z reševanjem omenjenih dveh primerov objavilo na svoji spletni strani dne 4. 6. 2013, je bila namreč (poleg ugotovljenih nezakonitih postopanj s strani delodajalca) izpostavljena tudi problematika spornega ravnanja nekaterih bank, ki kljub določbam 101. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07-UPB4, 93/07, 6/08 Skl.US: U-I-354/07-6, 37/08-ZST-1, 45/08-ZArbit, 113/08 Odl.US: U-I-344/06-11, 28/09, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 57/09 Skl.US: Up-1801/08-10, U-I-237/08-10, 51/2010, 26/11, 14/12 in 17/13 Odl.US:

U-I-79/12-15), rezervirajo sredstva iz naslova denarne socialne pomoči, ki jih posamezniki dobijo na svoj račun, z namenom izvršitve sklepa o izvršbi na denarna sredstva.

V prejšnjem odstavku omenjeni 101. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju določa prejemke, ki so izvzeti iz izvršbe, pri čemer v deseti točki navaja tudi prejemke iz naslova denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialno varstvo. Poleg navedenega prejemka iz naslova uveljavljanja pravic iz javnih sredstev so iz izvršbe izvzeti tudi številni ostali prejemki iz javnih sredstev (otroški dodatki, državne štipendije itd.) ter ostali denarni prejemki (nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb, dodatek za pomoč in postrežbo, dohodki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo po zakonu, ki ureja socialno varstvo, in jih pridobivajo izven kriterijev redne zaposlitve, denarna sredstva pomoči potrebnim, ki jih zagotavljajo humanitarne organizacije, ki delujejo v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, oskrbnine po zakonu, ki ureja rejniško dejavnost idr.). V primeru, da banke v zvezi s tovrstnimi prejemki avtomatično izvedejo rezervacijo sredstev v korist upnika, torej kršijo navedene zakonske določbe.

V skladu s 43. členom Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 - ZBS-1- uradno prečiščeno besedilo), ki govori o njenih pristojnostih nadzora, naj bi Banka Slovenije v okviru svojih pristojnosti z nadzorom bank in hranilnic ter drugih oseb v skladu z zakonom, preverjala izvajanje določb Zakona o Banki Slovenije in drugih zakonov ter na njihovi podlagi izdanih predpisov ter ukrepov. Torej tudi izvrševanje določb Zakona o izvršbi in zavarovanju v zvezi z navedeno problematiko.

Posameznike ali družine, ki se znajdejo v položaju, v katerem so popolnoma odvisni od prejemkov iz naslova denarne socialne pomoči in jim torej slednja pomenijo edini vir preživetja, bi bilo potrebno zaščiti tudi tako, da pristojne državne institucije na tem področju zagotovijo strikten nadzor nad spoštovanjem zakonodaje s področja izvršbe ter uvedejo ustrezne sankcije proti bančnim ustanovam, ki slednjo kršijo.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Banki Slovenije, da vprašanji preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) njiju v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 11. 6. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Uroša Brežana v zvezi s čezmejnimi programi. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 6. 2013 in na klop.

Predlagatelj pobude Uroš Brežan je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval pobudo državnega svetnika Uroša Brežana v zvezi s čezmejnimi programi in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Uroša Brežana in predlaga Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Uroša Brežana se glasi:

Pri snovanju prihodnjega čezmejnega programa med Slovenijo in Italijo naj država Slovenija zasleduje cilj zmanjšanja in uravnoteženja upravičenega območja.

V čezmejni program med Slovenijo in Avstrijo naj se v nastajajoči program med upravičene regije vključi tudi Severna Primorska oziroma Goriška statistična regija.

Obrazložitev:

V okviru razprav o prihodnji finančni perspektivi EU je Evropsko teritorialno sodelovanje - Cilj 3, v okviru katerega so najpomembnejši čezmejni programi, velikokrat zapostavljen. V sedanji finančni perspektivi je na evropski ravni za to bilo namenjenih »le« 2,52 % vseh kohezijskih sredstev oziroma 7,75 milijarde evrov, vendar je treba poudariti, da je zaradi svoje geografske majhnosti skoraj celotna Slovenija obmejna in tako sodeluje kar v petih čezmejnih programih z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško in Jadranskem čezmejnem programu IPA. Ti programi, predvsem za obmejne kraje, inštitucije, podjetja in civilno družbene organizacije, pomenijo razvojno priložnost in spodbudo in je zato pomembno, da so zastavljeni, vodeni in izvajani čim bolj po meri obmejnega območja.

V okviru čezmejnega programa med Slovenijo in Italijo je prihajalo v aktualni finančni perspektivi do težav in zamud v pripravi, vodenju in izvajanju programa. Tako denimo na programu ni bil izveden razpis za male projekte, ki je predviden v Operativnem programu, saj je za to zmanjkalo časa. Zamude pri izvajanju programa bodo zelo verjetno pomenile, da del sredstev, ki je bil programu namenjen, ne bo izkoriščen, kar bi bilo za obmejno območje v sedanji gospodarski in finančni krizi velika škoda. Menim, da je eden od temeljnih razlogov za sedanje stanje preveliko in neuravnoteženo - nefunkcionalno - upravičeno območje programa. Sedanje upravičeno območje pokriva kar 5,5 milijonov prebivalcev na 30.000 km², od tega na slovenski strani Severno in Južno Primorsko, Gorenjsko ter Osrednjeslovensko in Notranjsko-Kraško statistično regijo. Tako po številu prebivalcev, površini, številu inštitucij kot tudi po gospodarski moči je slovensko območje v primerjavi z italijanskim bistveno manjše. Posledično je bilo zelo težavno zastopati interese slovenske strani, predvsem pa interese neposrednega obmejnega območja, ki naj bi mu bil ta program v prvi vrsti namenjen, saj smo se na drugi strani soočili z interesi večjih deželnih oblasti, ki zasledujejo bistveno širše interese. Menim, da bi zmanjšanje in uravnoteženje upravičenega območja prineslo lažje snovanje, vodenje in izvajanje programa ter predvsem odločanje o projektih "po meri" ljudi, ki živimo ob mejah.

Že večkrat je bila ob srečanjih s predstavniki Vlade in pristojnimi ministrstvi javno izrečena pobuda, da naj se v naslednji čezmejni program med Slovenijo in Avstrijo med upravičena območja vključi tudi Severna Primorska oziroma Goriška statistična regija. V naši regiji je sodelovanje z avstrijskimi občinami in drugimi inštitucijami zelo intenzivno, še večji pa je potencial, ki ga vidimo v povezovanju. Naj omenim le nekaj izstopajočih primerov: medtem ko ima del območja Triglavskega narodnega parka možnost sodelovati v programu, ga primorski del parka nima; Občina Idrija je v letu 2011 dobila naziv Alpsko mesto leta in s tem veliko povezav in kontaktov, ki bi jih v okviru čezmejnega programa lahko izkoristila; čez Gornje Posočje poteka na novo zasnovana in zelo promovirana pešpot Alpe Adria trail, ki avstrijsko Koroško povezuje z Jadranskim morjem in predstavlja velik turističen in

povezovalec potencial, občini Tolmin in Beljak snujeta projekt pobratenja, itd. Razširitev upravičenega čezmejnega območja programa Slovenija - Avstrija bi za te in številne druge pobude pomenila predvsem dodatno in nujno potrebno spodbudo za uresničitev skupnih ciljev.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu gospodarski razvoj in tehnologijo, da pobudo preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 4. 6. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za finance na pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d.v.z., v škodo zavarovancev Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d.v.z.

- - -

Po elektronski pošti 22. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanje državnega svetnika mag. Petra Požuna glede koncesij za opravljanje zdravstvene dejavnosti.

- - -

Po elektronski pošti 22. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanje državnega svetnika mag. Petra Požuna glede koncesij za opravljanje zdravstvene dejavnosti.

- - -

Po elektronski pošti 22. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na vprašanje Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev glede promocije Slovenije.

- - -

Po elektronski pošti 22. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Agencije za zavarovalni nadzor na vprašanje državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne d.v.z. v škodo zavarovancev Vzajemne.

- - -

Po elektronski pošti 17. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika mag. Petra Požuna v zvezi z uvedbo prehodnega obdobja na področju prostega gibanja delavcev po vstopu Republike Hrvaške v Evropsko unijo.

- - -

Po elektronski pošti 17. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za kulturo na vprašanje državnega svetnika Branka Šumenjaka v zvezi s spremembo zakonodaje na področju zaščite avtorskih pravic.

- - -

Za vprašanja, na katera po preteku 30-dnevnega roka še nismo prejeli odgovorov, bomo poslali urgence na pristojna ministrstva oziroma organe.

- - -

3. točka dnevnega reda:

- Pobuda za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije

Pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije je obravnavala Komisija za državno ureditev. Pobudo so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 5. 6. 2013 in na klop. Poročilo Komisije za državno ureditev in predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop.

Stališče Interesne skupine delojemalcev k pobudi državnega svetnika dr. Zorana Božiča za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11.6.2013 in na klop.

Stališče Interesne skupine negospodarskih dejavnosti k pobudi državnega svetnika dr. Zorana Božiča za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Predlagatelj pobude in poročevalec Komisije za državno ureditev dr. Zoran Božič je podal kratko obrazložitev.

Razpravljal je državni svetnik dr. Janvit Golob.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), ob obravnavi pobude državnega svetnika dr. Zorana Božiča glede spremembe 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije, in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije in Vladi Republike Slovenije naslednjo

POBUDO ZA SPREMEMBO USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE Z OSNUTKOM USTAVNEGA ZAKONA O DOPOLNITVAH USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE GLEDE POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE

Državni svet Republike Slovenije s pobudo poziva kvalificirane predlagatelje sprememb Ustave Republike Slovenije ((Uradni list Republike Slovenije št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06), v nadaljevanju: Ustava)) k vložitvi predloga za začetek postopka za spremembo Ustave. Državni svet Republike Slovenije daje pobudo za spremembo besedila 168. in 170. člena, in sicer predlaga, da Državni svet Republike Slovenije postane upravičen predlagatelj za začetek postopka za spremembo Ustave ter da Državni svet Republike Slovenije in trideset tisoč volilcev pridobijo pravico zahtevati potrditev spremembe Ustave na referendumu.

1. OCENA STANJA, RAZLOGI ZA SPREMEMBE UREDITVE IN PREDSTAVITEV CILJEV TER VSEBINE PREDLAGANIH SPREMEMB

Upravičeni predlagatelji za začetek postopka za spremembo Ustave so dvajset poslancev Državnega zbora, Vlada in najmanj trideset tisoč volilcev. Z ustavnorevizijsko iniciativo ne razpolaga predsednik Republike Slovenije in tudi ne Državni svet. Za razliko od predsednika Republike Slovenije, katerega ne vključenost je posledica parlamentarnega sistema, v katerem predsednik države nima pravice zakonodajne in ustavnorevizijske iniciative in tudi ne sodeluje v teh postopkih, je Državni svet drugi dom slovenskega parlamenta in je kot tak institucija, ki deluje v okviru zakonodajne veje oblasti. Glede na to, da lahko Državni svet predlaga Državnemu zboru sprejem zakonov, zahteva ponovno odločanje o posameznem zakonu, daje mnenja o vseh zadevah iz pristojnosti Državnega zbora, ima pravico zahtevati presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov ter pravico zahtevati preiskavo o zadevah javnega pomena, je smiselno in utemeljeno, da pridobi pravice tudi v ustavnorevizijem postopku. Z razširitvijo upravičenih predlagateljev bi postopek za spremembo Ustave dobil širšo demokratično osnovo.

Z ustavnorevizijskim referendumom označujemo obliko neposrednega opredeljevanja volilcev o spremembi Ustave ali o novi Ustavi. Skladno z veljavno ureditvijo mora Državni zbor predlagano spremembo Ustave predložiti v sprejem volilcem na referendumu, če to zahteva najmanj trideset poslancev. Glede na število subjektov je iniciativa za uvedbo referenduma precej omejena, saj z njo ne razpolagajo neposredno državljani (ki imajo sicer pravico predlagati začetek ustavnorevizijskega postopka in zahtevati zakonodajni referendum) in ne Državni svet.

Uvedba ustavnorevizijskega referenduma na podlagi ljudske zahteve oz. zahteve Državnega sveta bi pomenila širšo demokratično razsežnost tega instituta, saj odločitve ne bi bile prepuščene izključno zakonodajnemu telesu. Ustava je temeljni akt, ki ureja slovensko družbo in življenje v njej, torej akt, ki državljanom in prebivalcem zagotavlja pravice ter ureja razmerja do državnih institucij. Je temeljni družbeni akt, ki v drugem odstavku 3. člena določa, da ima oblast ljudstvo. Možnost razpisa referenduma, na katerem se potrdijo ustavne spremembe, je skladno z trenutno ureditvijo prepuščena le poslancem, ki sicer so predstavniki vsega ljudstva, vendar pa so tudi politiki, s katerih določitvami se državljani pogosto ne strinjamo. Dokaz za to so bile nedavne demonstracije in stališča predstavnikov civilne družbe. Prav tako je le redkokatera ustavna sprememba do sedaj doživela presojo oziroma potrditev na referendumu. Državljanji smo se npr. imeli možnost izreči o tem, ali želimo prenesti del suverenosti na EU in NATO, na pa tudi o tem, da se v Ustavo doda 3.a člen.

Poslanska iniciativa je kot edini način uvedbe ustavnorevizijskega referenduma predpisana le še v ustavi Avstrije in Španije, vendar z dvema pomembnima razlikama; prvič je v obeh sistemih fakultativni referendum predviden le za delno revizijo ustave (za popolno revizijo je predpisan obligatorni referendum) in drugič, v obeh državah imajo referendumsko iniciativo poslanci obeh in ne le enega od domov parlamenta.

Utemeljenost predlaganih sprememb je tudi v tem, da je Državni zbor sprejel spremembo referendumske ureditve, in sicer tako, da ima pristojnost zahtevati zakonodajni referendum le 40.000 volivcev. S tem je volilcem dana pristojnost, da so edini, ki lahko zahtevajo preverjanje volje ljudstva glede sprejetih zakonov, ne daje pa se jim pravice, da bi zahtevali od politike, da se ravna po njihovi volji v primeru spreminjanja temeljnega družbenega akta.

2. OSNUTEK USTAVNEGA ZAKONA O DOPOLNITVAH 168. IN 170. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

I.

1. člen

V Ustavi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33I/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06) se v prvem odstavku 168. člena za besedno zvezo »dvajset poslancev državnega zbora« doda »državni svet,«.

2. člen

V prvem odstavku 170. člena za besedo »poslancev« pika nadomesti z vejico ter doda »državni svet in najmanj trideset tisoč volilcev.«.

II.

Določbe zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov, ki niso v skladu s spremembami ustave, določenimi s tem ustavnim zakonom, je treba uskladiti najkasneje v 6. mesecih po uveljavitvi tega ustavnega zakona.

Ta ustavni zakon začne veljati z razglasitvijo v Državnem zboru Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV:

I.

K 1. členu

Državni svet je drugi dom slovenskega parlamenta in bi moral imeti pristojnost formalnega predlagatelja za začetek postopka za spremembo Ustave. Pristojnost predlagati začetek postopka za spremembo Ustave imajo skladno z veljavno ureditvijo volilci, izvršilna in zakonodajna veja oblasti, pri čemer slednji pristojnost ni dana v celoti, kajti Državni svet te pristojnosti nima. Poleg tega je Državni svet tesno povezan s civilno družbo, ki bi na tak način dobila večji vpliv pri urejanju družbenih razmerij. Predlagana dopolnitev člena širi pristojnost Državnega sveta in mu omogoča, da predlaga spremembe Ustave.

K 2. členu:

V predlogu dopolnjenega besedila 170. člena je predvidena rešitev, po kateri bi Državni svet ter trideset tisoč volilcev postali kvalificirani nosilci pravice do referendumske zahteve.

II.

V skladu s 172. členom Poslovnika Državnega zbora v razdelku II. osnutek ustavnega zakona vsebuje in ureja potrebne določbe za izvedbo predlaganih dopolnitev Ustave.

V drugem odstavku II. razdelka je skladno s tretjim odstavkom 182. člena Poslovnika Državnega zbora določen začetek veljavnosti tega ustavnega zakona z razglasitvijo pred Državnim zborom.

ČLENA USTAVE, KI SE DOPOLNJUJETA

168. člen

(predlog za začetek postopka)

Predlog za začetek postopka za spremembo ustave lahko da dvajset poslancev državnega zbora, vlada ali najmanj trideset tisoč volilcev.

O predlogu odloči državni zbor z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev.

170. člen

(potrditev spremembe ustave na referendumu)

Državni zbor mora predlagano spremembo ustave predložiti v sprejem volilcem na referendumu, če to zahteva najmanj trideset poslancev.

Sprememba ustave je na referendumu sprejeta, če zanjo glasuje večina volilcev, ki so glasovali, pod pogojem, da se glasovanja udeleži večina vseh volilcev.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije in Vladi Republike Slovenije, da pobudo preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

4. točka dnevnega reda:

- **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-B) – skrajšani postopek, EPA 1214-VI**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 31. 5. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki in predlog mnenja Državnega sveta prejeli po elektronski pošti 11.6.2013 in na klop.

Predstavnik Ministrstva za infrastrukturo in prostor mag. Bojan Babič, državni sekretar, je predstavil predlog zakona.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-B) – skrajšani postopek

Državni svet **podpira** Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Državni svet ugotavlja, da se s predlogom zakona ne spreminja ureditev strožje obravnave prekrškov, ki bistveno vplivajo na varnost cestnega prometa in imajo lahko najhujše posledice za udeležence v cestnem prometu (alkohol in droge, prehitra vožnja, vožnja v nasprotni smeri, vozniki povratniki), ampak se s predlaganimi rešitvami odziva na medijski pritisk ob tragičnih posledicah hujših prometnih nesreč v zadnjem času. Državni svet podpira prizadevanja za povečanje prometne varnosti oziroma zmanjšanje tveganj na področju varnosti prometa, vendar ocenjuje, da priprava sprememb in dopolnitev zakona na podlagi medijsko odmevnih nesreč s tragičnimi posledicami ni najboljši način zakonskega urejanja področja pravil cestnega prometa, saj je za spremljanje učinkovitosti ukrepov nujna stabilnost in preglednost zakonodaje.

Državni svet ne nasprotuje institutu zasega motornih vozil kot enemu od močnejših ukrepov v primeru hujših kršitev pravil cestnega prometa, vendar se sprašuje, ali se s tem ukrepom lahko učinkovito sankcionira najhujše kršitelje, saj praksa kaže, da nekateri vozniki povratniki, ki nimajo težav priti do drugega (poceni) motornega vozila, še naprej kršijo pravila cestnega prometa, poleg tega se v povezavi s tem ukrepom postavlja vprašanje stroškov hrambe zaseženih vozil, ki jih mora založiti Policija. Zaradi navedenega Državni svet ocenjuje, da je učinkovitejši ukrep pridržanje kršiteljev.

Državni svet tudi ne nasprotuje predlogu, da ima policist diskrecijsko pravico odločanja o ukrepih, vendar poudarja, da bi morali policisti ukrepati na podlagi okoliščin prekrška in osebnosti kršitelja oziroma v podobnih okoliščinah izvajati enake ukrepe in ne izkoristiti te pravice za odločanje na podlagi poznanstva s kršiteljem. V zvezi s tem Državni svet daje v preučitev pobudo, da bi imeli policisti zakonsko podlago za izrekanje različnih sankcij za isti prekršek, storjen v različnih okoliščinah (npr. prehitra vožnja v neugodnih vremenskih razmerah ali z vozilom s slabimi pnevmatikami pomeni večje tveganje za varnost v prometu in zato »večji« prekršek kot prehitra vožnja v ugodnih vremenskih razmerah s tehnično brezhibnim vozilom).

V povezavi z leta 2011 ukinjenimi policijskimi upravami Slovenj Gradec, Postojna in Krško Državni svet meni, da je prisotnost policistov na terenu bistvenega pomena za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu, saj se udeleženci cestnega prometa bolj odgovorno obnašajo v bližini policistov, poleg tega se zmanjša možnost ugotavljanja prekrškov, če policistov ni na terenu. Državni svet je bil seznanjen, da tudi Policija opaža, da je na cestah več objestnih voznikov, če policije ni na terenu.

Državni svet poudarja, da bi morali biti policisti kot pooblašcene uradne osebe, ki izvajajo nadzor nad tem zakonom, s svojim ravnanjem v cestnem prometu vzgled drugim udeležencem cestnega prometa, s čimer bi tudi pripomogli k večji varnosti v cestnem prometu. Ob tem daje Državni svet pobudo, da se začnejo voditi podatki o prekrških in sankcioniranju policistov kot udeležencev v cestnem prometu.

Državni svet ponovno opozarja, da večje varnosti v cestnem prometu ne bomo dosegli le s sankcioniranjem storilcev prekrškov, ampak tudi z izboljšanjem kakovosti cestne infrastrukture in prometne opreme. Državni svet meni, da bi morali tudi preveriti postavljene omejitve hitrosti na vseh cestah in jih prilagoditi na dejanske razmere, saj omejitve velikokrat ne ustrezajo dejanskim okoliščinam (npr. prevelika omejitev hitrosti na preglednih cestah ali cestah skozi del naselja brez hiš).

V zvezi z organiziranimi prevozi skupine otrok (npr. v šolo in iz šole), ki je strošek občinskih proračunov, Državni svet izpostavlja ureditev, po kateri morajo otroci med vožnjo z avtobusom, razen med vožnjo z mestnim avtobusom v naselju, sedeti na sedežih. Državnemu svetu se je postavilo vprašanje, ali ureditev dopušča možnost, da na enem sedežu sedita npr. dva otroka, s čimer ne bi ogrozili varnosti otrok med vožnjo, bi pa razbremenili občinske proračune.

Državni svet daje v razmislek tudi pobudo o prepovedi uporabe mobilnih telefonov med vožnjo, saj telefoniranje, tudi prostoročno, zmanjšuje zbranost voznikov, kar pomeni, da v kritičnih situacijah voznik ne more učinkovito ukrepati.

Državni svet opozarja, da bi morali večjo pozornost nameniti večji varnosti prehodov za pešce pred šolami ter izvajanju ukrepa vzgoje in izobraževanja mladih udeležencev v cestnem prometu kot najranljivejši skupini.

Državni svet tudi predlaga, da se preuči pobuda o poostritvi sankcij zoper voznike, ki se v času neugodnih vremenskih razmer (močno deževje s točo) ustavljajo v predorih in podvozih in s takim neodgovornim ravnanjem ogrožajo druge udeležence cestnega prometa.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič.

Predlog mnenja je bil sprejet (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

5. točka dnevnega reda:

- **Predlog zakona o štipendiranju (ZŠtip-2) - druga obravnava, EPA 1070-VI**

Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu Državnega zbora dne 19. 3. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Poročilo Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide z Dopolnjenim predlogom zakona so prav tako prejeli po elektronski pošti 11.6.2013.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11.6.2013 in na klop.

Predstavnik Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Dejan Levanič, državni sekretar, je predstavil predlog zakona.

Poročevalec Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Tomaž Horvat, mag. je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu zakona o štipendiranju (ZŠtip-2) – druga obravnava

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da predlagatelj zakona kot ključni cilj navaja celovito urejanje področja štipendiranja, vključno s financiranjem. Kot pomembne elemente in novosti med drugim izpostavlja ponovno uvedbo štipendij za mladoletne dijake, preoblikovanje sistema Zoisovih štipendij, uvedbo nove vrste štipendij, to je štipendije za deficitarne poklice, ter možnost prejemanja več štipendij hkrati (izključujeta se zgolj kadrovska štipendija in štipendija za deficitarne poklice). Politika štipendiranja, ki jo pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ocenjuje kot enega od ključnih inštrumentov za uspešno povezovanje potreb trga dela in izobraževalnega sistema, naj bi se oblikovala v dialogu s socialnimi partnerji in ostalimi zainteresiranimi stranmi (Študentska organizacija Slovenije, Dijaška organizacija Slovenije itd.).

Z izboljšanjem sistema podeljevanja in sofinanciranja kadrovskih štipendij želi predlagatelj zmanjšati vplive strukturnega neskladja na trgu dela, zato se povečuje delež sofinanciranja kadrovskih štipendij do 70 % višine kadrovske štipendije za tista področja, ki bodo posebej opredeljena v že prej omenjeni politiki štipendiranja. Predlagatelj prav tako navaja, da so za leto 2013 in 2014 finančna sredstva za izvajanje predlaganih zakonskih rešitev na voljo tako iz splošnega proračunskega vira kot na podlagi do sedaj akumuliranih sredstev v posebnem proračunskem skladu ministrstva, na katerem se zbirajo sredstva iz koncesijskih dajatev iz naslova študentskega dela, drugi prihodki iz javnih sredstev in sredstev evropskih strukturnih skladov ter donacije. Sklad je bil ustanovljen na podlagi določb Zakona o uravnoteženju javnih financ.

Državni svet ugotavlja, da tako osnovna verzija predloga zakona kot dopolnjen predlog zakona v veliki meri povzemata vsebino Predloga zakona o štipendiranju (ZŠtip-1), ki ga je v

obravnavo Državnemu zboru v imenu 5000 volivk in volivcev konec leta 2012 predložila Študentska organizacija Slovenije (EPA 781-VI) (zakonodajni postopek v zvezi z njim je bil zaključen na podlagi dogovora o pripravi novega, kompromisnega predloga med pristojnim ministrstvom in ŠOS), in tudi predloga zakona s strani vlade iz leta 2010 (zakonodajni postopek v zvezi z njim je bil končan zaradi predčasnega konca mandata Vlade in Državnega zbora).

Pristojna Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je prej omenjeni predlog zakona, vložen s strani ŠOS, obravnavala v začetku januarja 2013, mu izrazila zgolj načelno podporo v smislu ocene, da gre za pomemben korak k spodbujanju čimprejšnje systemske ureditve področja štipendiranja, in v svojem mnenju pozvala vse zainteresirane strani, da na podlagi sodelovanja čim prej pripravijo in uskladijo vsebino novega, alternativnega predloga zakona. Ob obravnavi aktualnega vladnega predloga zakona s področja štipendiranja Državni svet ugotavlja, da se je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti tekom priprave predloga zakona v veliki meri usklajevalo s Študentsko organizacijo Slovenije (v nadaljevanju: ŠOS) in Dijaško organizacijo Slovenije (DOS) ter da je bila večina predlogov ŠOS in DOS vključenih v predlog zakona. Dobro medsebojno sodelovanje in korekten dialog sta potrdili tako ŠOS kot DOS. Državni svet ob tem izraža zadovoljstvo in poudarja, da bi tovrstno sodelovanje moralo postati običajna praksa pri sprejemanju zakonodajnih rešitev.

Državni svet je bil seznanjen, da ŠOS izraža zadovoljstvo, da se bo področje štipendiranja končno celovito in systemsko uredilo, saj so bile do sedaj določbe s področja štipendiranja razpršene po več zakonih in podzakonskih aktih. ŠOS pri tem opozarja na socialni položaj mladih, ki se skozi leta poslabšuje, hkrati pa izpostavlja tesno povezanost posameznih ukrepov, ki se sicer nanašajo na različne družbene skupine, saj negativni ukrepi v zvezi s posamezno družbeno skupino vplivajo tudi na ostale (brezposelnost staršev v veliki meri vpliva na otroke, izguba pravice do prejema državne štipendije ali otroškega dodatka pa prav tako na celotno družino). Državni svet ugotavlja, da se tudi DOS pridružuje zahvalam pristojnemu ministrstvu za korektno sodelovanje ter upoštevanje njihovih predlogov in da upa, da bodo pripravljene rešitve pomembno vplivale na področje štipendiranja vseh mladih v Sloveniji ter da bodo s čimprejšnjo uveljavitvijo predloga zakona odpravljene vse anomalije iz preteklosti. Pri tem DOS posebej pozdravlja odločitev predlagatelja, da se v zakon ponovno uvede pravica do štipendije za mladoletne dijakke, saj so že pred sprejetjem Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) močno nasprotovali ukrepu ukinitve te pravice.

Državni svet je bil seznanjen, da je ŠOS med razpravo na Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide izpostavila še nekatera odprta vprašanja v obliki predlogov amandmajev k 5., 6., 8., 13., 18., 19., 20., 75., 93. in 97. členu, ki jih je ŠOS sicer naslovila tudi na pristojni Odbor Državnega zbora za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Po pojasnilih ŠOS gre v večji meri za predloge sprememb in dopolnitev, ki so predvsem nomotehnične in pravno systemske narave in ne posegajo v finančno konstrukcijo zakona (npr. glede rokov za odločanje o vlogah za pridobitev štipendije s strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije ter glede vročanja) ter tiste rešitve, o katerih se do sedaj z ministrstvom niso uspeli uskladiti. Pristojna komisija Državnega sveta se do predlogov amandmajev ŠOS ni opredelila, je pa v enem od sprejetih sklepov pozvala predlagatelja ter ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da predloge amandmajev preučijo. Državni svet pri tem ugotavlja, da je matični Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide na 14. redni seji 6. 6. 2013 na predlog ŠOS sprejel amandma k 20. členu (možnost uveljavitve dodatka za posebne potrebe med študijskim letom). Državni svet meni, da je do konca zakonodajnega postopka še dovolj časa, da predlagatelj ponovno preuči tudi vsebino ostalih predlaganih amandmajev in da se morebiti opravi še kakšna dodatna usklajevanja.

Državni svet ugotavlja, da je Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide k predlogu zakona sprejel številne amandmaje, v katerih so bila v veliki meri upoštevana opozorila Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in ki so bodisi redakcijske narave bodisi namenjeni poenotenju ali jasnejšemu razumevanju zakonskega besedila oziroma poenostavitvi posameznih postopkov (npr. postopek odloga in vračila dolga). Matični odbor Državnega zbora se je seznanil tudi z mnenjem Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, v razpravi na odboru pa so bila kot del izzivov prihodnjega urejanja in možnosti izboljšanja področja štipendiranja prepoznana tudi njena razmišljanja, ki jih Državni svet povzema v nadaljevanju.

Državni svet povezavo med štipendijsko politiko, politikami trga dela in zaposlovanja ter politikami izobraževanja ocenjuje kot ključni element družbenega razvoja. Zato bodo pomembni razmisleki o dejanskih potrebah po določenih poklicnih profilih s strani gospodarstva ter potrebnem številu razpisnih mest po posameznih izobraževalnih programih. Relacije med omenjenimi politikami niso samo ekonomskega značaja, hkrati pa terjajo so-odgovornost njihovih izvajalcev za končni uspeh, zato bi morale biti tesno povezane in medsebojno usklajene. Medtem ko politika štipendiranja med drugim predstavlja finančno podporo za doseganje ciljev sistema izobraževanja in mora biti s tega vidika dobro premišljena, je slednji v prej omenjeni navezi ključnega pomena in nosi pomembno odgovornost, ki ne bi smela biti ostro ločena od faze zaposlovanja.

Trenutno je sicer sistem oblikovan tako, da se odgovornost sistema visokega šolstva, zlasti njegovih izvajalcev, konča v trenutku, ko posameznik pridobi potrdilo o končanem visokošolskem študiju, zaradi trenutnih razmer na trgu pa jih potem velika večina ne najde zaposlitve. S tega vidika bi bilo potrebno v prihodnje pri iskanju načinov za tesnejše povezave med sistemom izobraževanja in trga dela razmisliti tudi o povečanju so-odgovornosti institucij visokega šolstva za skrb in sledenje rezultatom svojega dela – diplomantom. Za doseg končnega cilja – zaposlitve in s tem uporabe pridobljenega znanja za razvoj družbe – ni dovolj, da se sledi zgolj ciljem realizacije posameznih izobraževalnih programov, temveč bi kazalo odločitve o številu vpisanih študentov v posamezne programe tesneje vezati na možnosti njihove zaposlitve po končanem študiju, tudi s povečanjem odgovornosti visokošolskih izobraževalnih ustanov in visokošolskih učiteljev za zaposlitev in s tem prihodnost svojih diplomantov. Državni svet zato podpira sklep Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, v katerem je slednja predlagala, da pristojni državni organi v povezavi s štipendijsko politiko, politikami trga dela in zaposlovanja ter politikami izobraževanja preučijo vprašanje so-odgovornosti institucij visokega šolstva za zaposlovanje njihovih diplomantov in možnih ukrepov.

Državni svet kot pomemben element politike štipendiranja prepoznava odločitve o poklicih, ki bodo opredeljeni kot deficitarni, saj se na to opredelitev v predlogu zakona veže tudi nova vrsta štipendije, hkrati pa bo tovrstna opredelitev lahko pomenila tudi posebno spodbudo za razvoj z njimi povezanih družbenih ali gospodarskih področij. Državni svet pri tem izpostavlja številne priložnosti za razvoj in nova delovna mesta na področju trajnostnega razvoja, zelenih tehnologij, kmetijstva, energetike, turizma, itd. Kljub temu pa je lahko zanašanje zgolj na trenutne ocene o perspektivnih in deficitarnih poklicih ter sledenje zgolj eni smeri razvoja lahko dvorezno, saj se trenutna predvidevanja čez nekaj let lahko ne bodo (več) skladala z realno sliko potreb na trgu dela. Zato bodo sprotne korekcije sistema nujne.

Državni svet ugotavlja, da je Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide že ob obravnavi Predloga zakona o štipendiranju (ZŠtip-1) (predlagatelj ŠOS) v začetku januarja 2013 opravila razpravo o vprašanju državnih štipendij kot socialnih prejemkov ali korektivov. V trenutno obravnavanem vladnem predlogu zakona je v okviru obrazložitve k 15. členu predloga zakona (str. 66) zapisano, da »...državna štipendija ni izključno socialno transfer, saj nima le socialne funkcije, ampak tudi razvojno« ter da »država z dodeljevanjem državnih štipendij omogoča razvojno politiko ter povečuje izobrazbeno raven prebivalstva, kar je nujno

potrebno za tehnološki in družbeni razvoj«. Če je temu tako, Državni svet meni, da bi bilo smiselno razmisliti o izvzemu državne štipendije iz sistema pravic iz javnih sredstev in o vključitvi celotnega sistema štipendiranja v sistem izobraževanja in znanosti.

Tovrstna razmišljanja niso nova, saj so na to že večkrat opozorili tudi dijaki in študentje, s težavami, ki so povezane prav z dejstvom, da so državne štipendije del sistema pravic iz javnih sredstev pa se pogosto soočajo tudi centri za socialno delo. Na številne anomalije iz prakse je bilo opozorjeno tudi na posvetu v Državnem svetu na temo »Kako lahko izboljšamo sistem nove socialne zakonodaje?«. Zaradi medsebojne odvisnosti in negativnega vpliva posameznih pravic iz javnih sredstev na pridobitev posamezne pravice namreč prihaja celo do takšnih situacij, ko dijaki in študentje s svojimi prejemki (državne štipendije ali študentsko delo) preživljajo starše, kar je v nasprotju s 123. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kjer jasno piše, da so »starši dolžni preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi sposobnostmi in zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj«.

Tudi iz primerjalnega pregleda ureditve področja štipendiranja v drugih državah je razvidno, da (na primer v Avstriji in na Švedskem) sistem in politika štipendiranja spadata pod področje ministrstev, ki so pristojna za področje izobraževanja oziroma znanosti in tehnologije in ne pod okrilje ministrstva, pristojnega za socialno varstvo. Zato bi kazalo premisliti o ustreznosti naše ureditve, po kateri je sistem štipendiranja že dolga leta vpet v sistem socialnega varstva oziroma socialnih transferjev.

Državni svet predlaga, da se v prihodnje razmisli tudi o možnostih uvedbe alternativnih oblik finančnih pomoči šolajočim, kot dopolnitve obstoječega koncepta štipendiranja, ki se izvaja v obliki enosmerne finančne pomoči, na primer sistema posojil kot ga poznajo številne tuje države.

Državni svet v zvezi z urejanjem področja sofinanciranja kadrovskih štipendij opozarja na sicer neuradni predlog Sindikata Mladi Plus, ki ga je slednji predstavil na 1. javni razpravi na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide 20. 2. 2013. V nasprotju s trenutno predlagano ureditvijo sprotnega sofinanciranja, je sindikat predlagal sistem refundacije. Po slednjem bi delodajalec štipendistu sam izplačeval kadrovsko štipendijo za čas izobraževanja v celoti, če pa bi se po zaključku šolanja odločil zaposliti štipendista vsaj za eno leto, bi dobil povrnjeno polovico zneska, namenjenega za kadrovsko štipendiranje zaposlene osebe. Sredstva bi se lahko kasneje sorazmerno zviševala glede na dolžino pogodbe o zaposlitvi ter v povezavi z deficitarnostjo poklica, za katerega je bil štipendist izšolan. Predlagali so tudi postavitev zgornje meje povrnjenih sredstev.

Sindikat Mladi plus je ob predstavitvi predloga opozoril, da bi s tem pridobili vsi trije akterji štipendijskega razmerja – delodajalec, štipendist in država. Delodajalec bi se na tak način razbremenil obveznosti zaposlitve štipendista, a bil zaradi finančnega motiva bil hkrati še vedno dovolj motiviran za končno zaposlitev štipendista. Študenti bi na podlagi predloga sprememb sofinanciranja pridobili večje možnosti za zaposlitev, država pa bi se v takšnem primeru vnaprej zavarovala za primer, ko delodajalec štipendista v končni fazi ne bi zaposlil, saj se delodajalcu v tem primeru vloženih sredstev v višini 50 % ne bi povrnilo, hkrati pa država predhodno ne bi bila oškodovana, ker ne bi sproti sofinancirala kadrovskega štipendijskega razmerja (po trenutnem predlogu je sicer država upravičena do povračila sofinanciranih sredstev s strani delodajalca, če slednji svojih obveznosti v okviru pogodbe o sofinanciranju ne izpolni, a je v trenutnih časih lahko vprašljivo, če bodo vse tovrstne terjatve dejansko poplačane). S tem malo spremenjenim pristopom v primerjavi s sedaj predlagano ureditvijo bi se morebiti lahko uspešno povečal interes za kadrovsko štipendiranje, ki v zadnjih letih upada, zato Državni svet meni, da bi bilo smiselno, da pristojno ministrstvo predlog natančneje preuči in se do njega opredeli, k čemur je ministrstvo pozvala že Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 26 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

6. točka dnevnega reda:

- **Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2012 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2012 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2013, EPA 1138-VI**

Letno poročilo in finančni načrt je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 25. 4. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Letno poročilo Banke Slovenije je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop.

Stališče Interesne skupine delojemalcev k Letnemu poročilu Banke Slovenije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11.6.2013 in na klop.

Amandma Interesne skupine delodajalcev k predlogu mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Amandma Interesne skupine lokalnih interesov k predlogu mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Poročevalka Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah je pojasnila stališče komisije.

Razpravljali so Milan Lukić, Milan Ozimič, Peter Vrisk, Drago Ščernjavič, Igor Antauer, mag. Peter Požun, dr. Janvit Golob, dr. Zoran Božič, Alojz Kovšca, Alojz Glavač, Franc Kangler, Igor Antauer (replika), Peter Vrisk (replika), mag. Darja Kuzmanič Korva (replika).

Predsednik je dal na glasovanje amandma Interesne skupine delodajalcev k predlogu mnenja:

AMANDMA

V tretjem odstavku predloga mnenja se za besedama »Banke Slovenije« črta pika, stavek pa se nadaljuje z naslednjim besedilom:

»in meni, da so bili le-ti nezadostni in v veliki meri tudi neustrezni. Državni svet pričakuje od Banke Slovenije predvsem večjo učinkovitost pri opravljanju nadzora nad bankami in hranilnicami, ter pri oblikovanju, uveljavljanju in nadzoru sistema pravil za njihovo varno poslovanje, pri čemer meni, da sistem za preverjanje odgovornosti, predvsem pri podeljevanju slabih kreditov v številnih primerih ni deloval, zaradi česar mora Banka Slovenije prevzeti svoj del odgovornosti.«

Predlagan amandma je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Predsednik je dal na glasovanje amandma Interesne skupine lokalnih interesov k predlogu mnenja:

A M A N D M A :

Za tretjim odstavkom se doda novi četrti odstavek, ki se glasi:

»Državni svet **ne podpira** navedenega poročila Banke Slovenije, ker ne odraža vloge in odgovornosti Banke Slovenije kot regulatorja in nadzornika bančnega sistema, ki bi se moral pravočasno odzvati in preprečiti odločitve, ki so povzročile krizo bančnega sektorja.«.

Obrazložitev:

Interesna skupina meni, da bi se morala Banka Slovenije kot nadzornik bančnega sistema pravočasno odzvati in preprečiti odločitve, ki so povzročile krizo bančnega sektorja.

Predlagan amandma je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja skupaj s sprejetima amandmajema:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu Banke Slovenije za leto 2012 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2012 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančnemu načrtu Banke Slovenije za leto 2013

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom Banke Slovenije za leto 2012 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2012 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančnim načrtom Banke Slovenije za leto 2013.

Predstavljeno makroekonomsko gospodarsko okolje kaže, da se je gospodarstvo evrskega območja v letu 2012 soočalo z rahlo recesijo, saj je prišlo do upada gospodarske aktivnosti za 0.5%. Slovenski BDP se je zmanjšal za 2,2% še posebno kot posledica dodatnega zmanjševanja domače potrošnje za 6%, predvsem investicij. Na bančnem področju se je nadalje zmanjševalo zadolževanje bank do tujine, podjetja pa so se v večji meri financirala v tujini s komercialnimi krediti. Država je bila koncem leta zadolžena za 19,2 milijarde EUR, kar predstavlja 54,1% BDP, največji del zadolžitve pa je posledica izdaje desetletne obveznice na ameriškem trgu v višini 2,25 milijarde USD.

Državni svet se je seznanil z ukrepi in aktivnostmi Banke Slovenije s področja nadzora bank in skrbi za finančno stabilnost, ki so ena od stalnih nalog, ki jih izvaja Banka Slovenije, in meni, da so bili le-ti nezadostni in v veliki meri tudi neustrezni. Državni svet pričakuje od Banke Slovenije predvsem večjo učinkovitost pri opravljanju nadzora nad bankami in hranilnicami, ter pri oblikovanju, uveljavljanju in nadzoru sistema pravil za njihovo varno poslovanje, pri čemer meni, da sistem za preverjanje odgovornosti, predvsem pri podeljevanju slabih kreditov v številnih primerih ni deloval, zaradi česar mora Banka Slovenije prevzeti svoj del odgovornosti.

Državni svet opozarja na nekatere pomanjkljivosti v slovenskem finančnem sistemu v preteklem obdobju, na katere bi morala Banka Slovenije z zakonskimi pristojnostmi, ki jih ima

na razpolago, v večji meri posegali in vplivati na boljše rezultate bančnega sektorja, prav tako pa se zastavljajo nekatera vprašanja:

- Zakaj se Republika Slovenija zadolžuje na ameriškem trgu obveznic?
- Ali so, glede na kritike in večkrat izražen dvom v objektivnost danih ocen obstoječih bonitetnih agencij, prisotna razmišljanja o ustanovitvi evropske bonitetne hiše?
- Iz poročila izhaja, da lahko banke pri presoji primernosti uporabljajo bonitetne ocene internega bonitetnega sistema Banke Slovenije, ki ga posamezna poslovna banka lahko upošteva ali pa tudi ne. Zastavlja se vprašanje ali banke uporabljajo te ocene?
- Banka Slovenije predpisuje poslovnim bankam ukrepe, s katerimi med drugim izvaja svojo nadzorno funkcijo (zahteve za razrešitev članov nadzornih svetov, opomini članom uprave...). V kolikšni meri se realizirajo ukrepi Banke Slovenije?
- Državni svet pričakuje večjo učinkovitost Banke Slovenije pri izvajanju njene funkcije nadzornika bančnega sistema. Zastavlja se vprašanje ali je obstajal politični pritisk na organe Banke Slovenije pri opravljanju nadzorne funkcije ali pa zakonodaja onemogoča učinkovitejše ukrepanje, s preverjanjem odgovornosti in sankcioniranjem nadzornikov pri podeljevanju slabih kreditov.
- Ugotovljena je izjemna rast slabih terjatev, saj je bilo le-teh v letu 2008 le 3%. Ne glede na zabeleženo strmo rast v zadnjih letih pa ukrepi, ki bi zadovoljivo upočasnili in zaustavili to rast, niso sledili.
- Ali je posege »trojke«, če bo do njih prišlo, pričakovati tudi v delovanje Banke Slovenije?
- Kako varni so bančni depoziti fizičnih in pravnih oseb?
- Neravnovesje v bogastvu članic EU ter nezmožnost vzpostavitve konkurenčne sposobnosti posameznih držav članic ogroža evropsko skupnost. Zastavlja se vprašanje perspektive revnejših držav skupnosti ob zagovarjanju sidranja evra na daljši rok.

Državni svet **ne podpira** navedenega poročila Banke Slovenije, ker ne odraža vloge in odgovornosti Banke Slovenije kot regulatorja in nadzornika bančnega sistema, ki bi se moral pravočasno odzvati in preprečiti odločitve, ki so povzročile krizo bančnega sektorja.

Predlog mnenja skupaj s sprejetima amandmajema je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

7. točka dnevnega reda:

- Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije za poslovno leto 2012, EPA 1162-VI

Poročilo je objavljeno v Poročevalcu Državnega zbora dne 9. 5. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije za poslovno leto 2012 je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport dr. Zoran Božič je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu Slovenske tiskovne agencije, STA, d.o.o. Ljubljana, za poslovno leto 2012

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom Slovenske tiskovne agencije, STA, d.o.o. Ljubljana, za poslovno leto 2012, ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Slovenska tiskovna agencija (v nadaljevanju: STA).

Direktor in predsednik Nadzornega sveta STA sta predstavila delovanje agencije v letu 2012 in po sprejetju Zakona o Slovenski tiskovni agenciji leta 2011. Zakon in podzakonski predpisi so uredili razmerje agencije, ki sicer posluje kot gospodarska družba, z njeno ustanoviteljico Republiko Slovenije predvsem glede finančnih obveznosti, ki se zagotavljajo prek Urada za komuniciranje. Predstavnika STA sta opozorila, da so se ob rebalansu proračuna sredstva (oziroma nadomestilo) za leto 2012 za opravljanje javne službe zmanjšala za dobrih 18 odstotkov, to je za 420.000 evrov; delež javnih prihodkov se je npr. od leta 2008 zmanjšal z 61 na slabih 53 odstotkov v letu 2012. STA bo morala zato ob krčenju javnih sredstev povečati tržni delež in se usmeriti k novim poslovnim priložnostim. Zaradi navedenih javnofinančnih omejitev in zakonitostim trga bo STA morala še večjo pozornost nameniti ohranjanju visoke stopnje kakovosti pri uresničevanju javne službe. Tudi sicer so v STA kakovost svojih storitev že do sedaj razumeli kot prioriteto. Nadzorni svet ob svojem spremljanju dela STA med drugim ugotavlja, da je agencija precej zmanjšala stroške, in sicer: glede na sprejeti poslovni načrt mdr. petodstotno znižanje mase plač, štiriodstotno zmanjšanje stroškov storitev, štiri in pol odstotno zmanjšanje stroškov dela; medtem ko se je za tri odstotke povečalo število agencijskih novic v splošnem servisu v slovenskem in angleškem jeziku. Nadaljnje krčenje sredstev pa lahko ogrozi delovanje agencije, saj tržne zakonitosti lahko omejijo njeno neodvisnost. Zaradi krčenja sredstev je odložen tudi nakup lastniških agencijskih prostorov, zato so prisiljeni ostati v najemniških prostorih, ki pa za delo niso povsem primerni.

Državni svet je v razpravi podprl prizadevanje STA za ohranitev stabilnega financiranja agencije za zakonsko določeno opravljanje javne službe: vsakodnevno ustvarjanje, pripravljanje, arhiviranje in posredovanje povzetkov novic, ki vsebujejo ključne, najbolj bistvene podatke o dogodku, o dogajanju v Republiki Sloveniji in po svetu v slovenskem in angleškem jeziku ter zagotavljanje vsebin o delovanju avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske etnične skupnosti v Republiki Sloveniji, pripadnikov drugih narodnih in etničnih skupnosti v Republiki Sloveniji, vsebin za slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za Slovence v zamejstvu in po svetu ter v okviru dnevnega angleškega servisa vsebine za tujo javnost v Republiki Sloveniji. Državni svet se zavzema, da bi STA obdržala svojo neodvisnost ne glede na različno morebitno vplivanje aktualne oblasti in ekonomskih interesov. Državni svet meni, da bi veljalo spodbujati poročanje o delovanju Državnega sveta, čeprav so se strinjali, da STA korektno in skladno z lastno uredniško dnevno politiko pokriva dogodke v Državnem svetu.

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom STA za poslovno leto 2012, na katerega nima pripomb. Državni svet podpira prizadevanje STA za ohranjanje ustreznega deleža

proračunskih sredstev za zagotavljanje visoke kakovosti izvajanja javne službe. Državni svet podpira tudi zavzemanje vodstva STA za ustrezno rešitev prostorske problematike.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik dr. Zoran Božič.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

8. točka dnevnega reda:

- **Triindvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, EPA 1199-VI**

Triindvajseto poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora dne 24.5.2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Triindvajseto poročilo je obravnavala Komisija za državno ureditev. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop. Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop.

Poročevalec Komisije za državno ureditev Rajko Fajt je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Triindvajsetemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti

Državni svet se je seznanil s Triindvajsetim poročilom o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti.

Triindvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti uresničuje določbe 11. člena Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, na podlagi katerih Vlada dostavi Državnemu zboru dvakrat letno seznam odločb o obstoju vzajemnosti.

Poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti podaja informacijo o vzajemnosti na področju pridobivanja lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji s strani držav kandidatk za članstvo v EU (hrvaške, makedonske, črnogorske, srbske pravne in fizične osebe) in podaja delni vpogled v sicer kompleksno in prepleteno problematiko.

Na podlagi obravnave poročil o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti Državni svet ugotavlja konstantnost izdanih meritornih odločb tujcem, ki so želeli pridobiti lastninsko pravico na nepremičninah v Republiki Sloveniji. Tako je bilo npr. v letih: 2009 izdanih 47 meritornih odločb, v letu 2010 je bilo izdanih 64 meritornih odločb, v letu 2011 je bilo izdanih 60 meritornih odločb, v letu 2012 je bilo izdanih 71 meritornih odločb. V zadnjih štirih letih skupaj 241 meritornih odločb (v povprečju 60 letno). Nakazani podatki dajejo delno informacijo o problematiki nakupov, lastninski pravici in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji, ki je sicer večplastna in kompleksna.

Možnost nakupa nepremičnin tako s strani kandidatki za članstvo kot članic EU, OECD, Avstralije, Amerike in Kitajske. Zanimanje za nakup nepremičnin v Sloveniji se kaže tudi s strani ruskih in turških državljanov. Nekateri tuji predstavniki so večji tudi naših sodnih postopkov in izvršb, kjer je možnost pridobitve lastnine po ugodni ceni. Nekatera območja so znana po zakupih zemljišč tujih državljanov. Po drugi strani pa nekateri državljani Republike Slovenije kupujejo nepremičnine v Braziliji in na Tajskem.

Problematika lastninske pravice in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji ima lahko sekundarni učinek na trg nepremičnin s posledicami na narodnogospodarske interese. Kmetijska zemljišča se manjšajo, sečnja kvalitetnega lesa je v veliki meri namenjena izvozu in potrebam gospodarstva sosednjih držav. Lastništvo gozdov se spreminja. Velikih investorjev, ki bi bili pripravljeni v zadnjem obdobju vlagati v naše gospodarstvo zaenkrat ni bilo zaznati. Opazna pa je ponudba gostinske dejavnosti in masažnih storitev in trgovine s strani tujcev.

Slovenija je del globaliziranega sveta, zavezana postopkom vzajemnosti. Ustava Republike Slovenije v 68. členu določa, da lahko tujci pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah pod pogoji, ki jih določa zakon ali mednarodna pogodba, ki jo ratificira Državni zbor. Država sama odloči, da bo uporabljala Ustavo kot orodje zaščite državljanov in države pred nadnacionalnimi institucijami, politikami in zakonodajo.

Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi uresničevanju določb 11. člena Ustave, ki določa da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina, na območjih občin, v katerih živi italijanska ali madžarska narodna skupnost, je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina ter spoštovanju in uresničevanju določb Zakona o javni rabi slovenščine.

Državni svet poudarja, da problematika sega na področja urejanja politik, ki so v pristojnosti Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za kmetijstvo in okolje, Ministrstva za infrastrukturo in prostor, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za finance, Davčne uprave Republike Slovenije in drugih.

Državni svet se je na 43. seji 25.1.2012 seznanil s problematiko nakupov, lastninski pravici in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji in sprejel sklepe, ki so bili posredovani Vladi. Državni svet je v 11. točki sklepov predlagal, da se v luči vzpostavitve delovanja celovitega informacijskega sistema in sprejetega Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin in izdaji izvršilnih predpisov razmisli o ustanovitvi organa, ki bi na operativni ravni skrbel za evidentiranje in realizacijo prometa z nepremičninami, do vpisa v zemljiško knjigo in s tem pridobitve lastninske pravice. S tem bi zagotovili dostop in celovitost podatkov o nakupu, lastninski pravici in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji, ki bi lahko v korist morebitnim spremembam na področju davčne politike.

Sistem zagotavljanja celovite informacije o lastninski pravici in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji s širšega vidika bi lahko zagotavljala osnovo v smeri ukrepov proaktivne politike (tudi nediskriminatornih zaščitnih ukrepov).

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

9. točka dnevnega reda:

- **Obrazložitev zaključkov posveta »Kako lahko izboljšamo sistem na področju nove socialne zakonodaje?«**

Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide s predlogi zaključkov so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog sklepov Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7.6.2013 in na klop.

Poročevalka Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide mag. Darja Kuzmanič Korva je pojasnila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepov:

Državni svet Republike Slovenije je na 8. seji 12. 6. 2013, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom »Kako lahko izboljšamo sistem na področju nove socialne zakonodaje?«, sprejel naslednje

S K L E P E:

Državni svet Republike Slovenije je 13. 5. 2013, na pobudo državne svetnice mag. Darije Kuzmanič Korva, organiziral posvet z naslovom »Kako lahko izboljšamo sistem na področju nove socialne zakonodaje?«.

Namen posveta je bil odpreti čim širšo strokovno razpravo o potrebnih in možnih spremembah nove socialne zakonodaje (Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/2010, 40/2011, 40/2012, 57/2012 in 14/2013; v nadaljevanju: ZUJPS) in Zakon o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/2010, 40/2011, 110/2011, 40/2012 in 14/2013; v nadaljevanju: ZSVarPre)), ki se je začela uporabljati s 1. januarjem 2012 in ki je v sistem uveljavljanja pravic na področju socialnega varstva vnesla precejšnje spremembe. Implementacija omenjene zakonodaje je pokazala številne pomanjkljivosti novega sistema, ki kažejo na to, da bi bilo potrebno zakonodajo na tem področju spremeniti oziroma izboljšati.

Posvet je povezovala državna svetnica mag. Darija Kuzmanič Korva, uvodoma pa je udeležence posveta nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar in poudaril, da je Državni svet že tekom zakonodajnega postopka, ob vključevanju različnih interesnih skupin, vseskozi aktivno sodeloval pri obravnavi nove socialne zakonodaje in opozarjal na njene predvidene pomanjkljivosti. Po njenem sprejemu tudi preko številnih svetniških vprašanj pristojnemu ministrstvu v zvezi z različnimi zapleti pri izvajanju omenjene zakonodaje. Zdaj, ko so znani prvi učinki, se mnoga opozorila, pripombe in sugestije Državnega sveta, strokovnjakov, predstavnikov civilne družbe in sindikatov kažejo kot utemeljene.

Kot podlaga za analize in razpravo na posvetu je služila predstavitev ugotovitev o dosedanjih učinkih pred več kot letom dni uveljavljene zakonodaje, in sicer raziskovalne naloge Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljevanju: IRSSV) z naslovom »Ocena učinkov izvajanja nove socialne zakonodaje« s prilogami (<http://www.irssv.si/publikacije/leto-2013/index.html>), katere ključne poudarke in ugotovitve iz naloge je po uvodnih obrazložitvah Davorja Dominkuša, generalnega direktorja Direktorata za socialne zadeve na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavila dr. Polona Dremelj z IRSSV.

V nadaljevanju posveta so se različnih vidikov nove socialne zakonodaje, s poudarkom na konkretnih predlogih sprememb, ki jih smatrajo za nujne, dotaknili strokovnjaki, predstavniki različnih organizacij oziroma družbenih skupin (dr. Nada Stropnik z Inštituta za ekonomska raziskovanja, Sendi Murgel s Skupnosti centrov za socialno delo, mag. Miran Kerin s Centra za socialno delo Ptuj, mag. Matjaž Remic z Ministrstva za notranje zadeve in javno upravo, Janja Hren v imenu Študentske organizacije Slovenije in Dijaške organizacije Slovenije, Goran Lukič iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, mag. Nace Kovač s Socialne zbornice Slovenije ter doc. dr. Srečo Dragoš s Fakultete za socialno delo).

V razpravi so svoja mnenja in predloge za izboljšave zakonodaje predstavili Ivan Cencelj (Društvo nezaposlenih in socialno ogroženih Slovenije), Tomaž Merše (Družinska pobuda), Aleš Primc (Civilna iniciativa za družino in pravice otrok), mag. Aleksandra Tabaj (Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – SOČA), Ana Ivanišević Valetič (ŠENT – Slovensko druženje za duševno zdravje), dr. Valerija Korošec (Urad za makroekonomske raziskave in razvoj - UMAR), Marjana Veršnik Fale (CSD Mozirje), Perica Radonjič (Sindikat centrov za socialno delo – SINCE07). Pisno stališče je predložil Sindikat upokojencev Slovenije (SUS).

Vse predstavitve referentov in ostalo gradivo je dostopno na spletni strani Državnega sveta, med sporočili za javnost, pod rubriko »Za medije« (<http://www.ds-rs.si/?q=node/3851>).

Na podlagi predstavitev in razprave na posvetu so bili oblikovani sledeči s k l e p i :

I. Primerjave napovedanih učinkov nove socialne zakonodaje z ugotovljenim dejanskim stanjem ter pripombe v zvezi s postopkom sprejemanja in implementacije nove socialne zakonodaje:

a) Ugotovitve:

1. Že pred začetkom izvajanja nove socialne zakonodaje se je dalo predvideti, da bo pri njenem izvajanju prihajalo do določenih težav (z informacijskim sistemom, aplikacijami, zaostanki pri izdajanju odločb itd.). Prvo leto izvajanja zakonodaje je mimo in razmere se počasi stabilizirajo, kljub temu bo še vedno potrebno urediti določene zadeve glede administriranja, da bodo lahko delavci na centrih za socialno delo svoje delovne naloge opravljali nemoteno, učinkovito in kakovostno.
2. Številne negativne posledice nove socialne zakonodaje bi se dalo že vnaprej preprečiti, če bi se zakonodaja na tem področju pripravljala bolj počasi, bolj premišljeno, z več upoštevanja strokovnjakov in zainteresirane javnosti. Spremembe so temeljile na določenih domnevah (zlorabe sistema, neutemeljeno kopičenje pravic itd.), brez ustreznih utemeljitev, izračunov, projekcij in analiz.
3. Finančne posledice uveljavitve nove socialne zakonodaje so precejšnje: v letu 2012 je bilo za socialne transferje namenjenih za 103 milijone evrov manj sredstev kot v letu 2011 in to ravno v času krize, ko bi moralo biti ravno obratno, saj število ljudi, ki potrebujejo pomoč, narašča.
4. Pozitivno je, da je bila tudi uradno narejena analiza učinkov nove socialne zakonodaje s strani IRSSV in iz katere se bo lahko izhajalo pri iskanju rešitev, kljub temu pa bi bilo potrebno slednjo nadgraditi. Ne vsebuje namreč nobene ocene vpliva nove socialne zakonodaje na stopnjo tveganja revščine. Kljub temu, da je v Nacionalnem reformnem programu, ki ga je Vlada RS maja letos posredovala v Bruselj, zapisan cilj, da bomo do leta 2020 v Sloveniji zmanjšali število revnih in socialno izključenih za 60.000.
5. Sama ideja nove socialne zakonodaje je v osnovi dobra, a v praksi še vedno ostaja precej nejasnosti in nedorečenosti zakonodajnih rešitev. Navodila in odgovori s strani pristojnega ministrstva so številna in se pogosto spreminjajo glede na zaznane težave pri implementaciji zakonodaje. Zaradi kompleksnosti zakonodaje prihaja tudi do različnih, medsebojno neprimerljivih odločitev na centrih za socialno delo in zaradi česar

se včasih posamezna določila iz zakonodaje v praksi lahko izvajajo drugače, včasih celo slabše kot so zapisana v sami zakonodaji.

6. Številne določbe v okviru socialne zakonodaje so kontradiktorne ali pa se podvajajo, hkrati so razpršene po številnih drugih zakonih, ne samo v ZUPJS in ZSVarPre. Slednja naj bi bila sicer postopkovni (ZUPJS) in materialni zakon (ZSVarPre), pa temu ni vedno tako, saj se določene materialne pravice urejajo tudi z ZUPJS, nekateri postopki iz ZUPJS pa se podvajajo v ZSVarPre.
7. Eden od ključnih ciljev nove socialne zakonodaje je bil preprečiti zlorabe sistema, a se te še vedno dogajajo (npr. dvigovanje zneskov s tekočih računov zaradi izpolnjevanja pogojev za pridobitev posamezne pravice; nezmožnost ugotavljanja višine sredstev, naloženih na računih v tujini; pridobitev pravic iz javnih sredstev na podlagi zanikanja obstoja zunajzakonskih zvez; neupravičeno prejemanje subvencij najemnin).
8. V obstoječi sistem socialne zakonodaje so vgrajene določene nelogičnosti, ki temeljijo na napačnih predpostavkah in ki povzročajo težave v sistemu, zlasti kar se tiče določanja višine osnovnega zneska minimalnega dohodka in višine denarne socialne pomoči (DSP). Izvor težav predstavlja 4. točka 6. člena ZSVarPre, ki govori o tem, da prejemnik DSP in varstvenega dodatka (VD) ne more biti v ugodnejšem socialnem položaju od tistega, ki si sredstva za preživetje zagotavlja z delom ali na podlagi pravic iz dela. Pravica do DSP je tako vezana na pravice iz dela, kar kaže na to, da se socialno politiko podreja ostalim politikam, zlasti ekonomski, namesto da bi se jo obravnavalo kot avtonomno. S tem se v sistem vnaša protislovne situacije, iz katerih ni rešitve (če je nekdo reven, ker se ne more preživeti z delom, je upravičen do DSP, ker pa DSP ne sme biti višja od najnižjih prejemkov iz dela, ostaja reven še naprej, kljub temu da ima pravico do DSP - gre za t.i. Penrosov problem, ki je pri nas vgrajen v socialno zakonodajo).

a) Predlagane spremembe:

1. V okviru sprememb nove socialne zakonodaje naj se vzpostavijo ustrezni kriteriji za ocenjevanje posledic izvajanja socialne zakonodaje glede na stopnjo tveganja revščine.
2. Določbe v okviru socialne zakonodaje naj se poenotijo z namenom odprave nepotrebne podvajanja ali kontradiktornosti posameznih zakonodajnih rešitev. Določbe glede uveljavljanja pravic iz javnih sredstev naj se bolj sistematično uredijo in če se le da v večji meri zberejo na enem mestu, v enem samem zakonu.
3. Iz socialne zakonodaje je potrebno izločiti t.i. »Penrosov problem« tako, da se črta 4. točka 6. člena ZSVarPre. Spremenjena formulacija te točke v smislu »tisti, ki si sredstva za preživetje zagotavlja z delom, ne sme biti v manj ugodnem položaju od tistega, ki prejema denarno socialno pomoč.« pa bi se morala iz socialne prenesti v delovnopravno zakonodajo.
4. Socialno politiko je potrebno opredeliti kot avtonomno in enakovredno drugim politikam (npr. ekonomski ali politiki trga dela). Seveda ne more biti izolirana od drugih politik, a naj se s pravicami in izdatki ne prilagaja drugim politikam v večji meri kot se druge politike prilagajajo njej.
5. Poleg kratkoročnih ukrepov, ki lahko zmanjšajo zapletenost samega upravnega postopka v okviru socialne zakonodaje in jih je možno dogovoriti med različnimi sektorji in ministrstvi, je potrebno oblikovati tudi dolgoročne ukrepe. Te politike morajo biti predhodno načrtovane, financirane in tudi ustrezno vključene v zakonodajo.
6. Ohrani in nadgradi naj se dobro sodelovanje med Direktoratom za socialno varstvo in Direktoratom za družino na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter izvajalci.

II. Izračun višine minimalnega dohodka in minimalni življenjski stroški

a) Ugotovitve:

1. Zaradi nizke stopnje produktivnosti dela v Sloveniji sta povprečna in minimalna plača v neustreznem razmerju, po oceni Evropske komisije je v Sloveniji minimalna plača glede

na višino povprečne plače previsoka, kar posledično vpliva tudi na določitev osnovnega zneska minimalnega dohodka. Slednji je trenutno, dodatno še zaradi interventnih kriznih ukrepov, postavljen na precej nižjo raven kot so bili izračunani minimalni življenjski stroški v letu 2009, ker bi se sicer preveč približali minimalni plači, kar bi predstavljalo demotivacijski dejavnik za delovno aktivno populacijo, ki prejema dohodke v višini minimalne plače (podatki za januar 2013: povprečna neto plača 998 evrov, minimalna neto plača 600 evrov, osnovni znesek minimalnega dohodka za posameznika 260 evrov (z ZUPJS v osnovi določeno v višini 288,81 evrov, naknadno z ZUJF znižano na 260 evrov), osnovni znesek minimalnega dohodka za osebo, ki dela več kot 128 ur/mesec 406 evrov; v letu 2009 so znašali ocenjeni minimalni življenjski stroški za posameznika 385,08 evrov).

2. Minimalni dohodek, ki je pod ravnijsko praga tveganja revščine, ni zadosten za pokritje minimalnih življenjskih stroškov. Glede na trenutna razmerja med osnovno višino minimalnega dohodka za samsko osebo (260 evrov) in zneskom relativnega praga revščine za samske osebe (600 evrov) ter primerjavami podatkov o minimalni plači, minimalnem dohodku (vključno z otroškim dodatkom) in pragom relativnega tveganja revščine za enostarševske družine (minimalni dohodek odrasle osebe z enim otrokom (osnovnošolcem ali srednješolcem), dosega zgolj 70 – 80 % zneska praga relativne revščine), je možno sklepati, da trenutna višina osnovnega minimalnega dohodka ne zadošča za preživetje. Vendar je potrebno pri tem prav tako upoštevati, da DSP ni edini prejemek osebe, ki nima zadostnih sredstev za preživljanje, ker obstajajo še drugi načini s katerimi lahko družba pomaga osebi v stiski.
3. Višina osnovnega minimalnega dohodka je določena glede na podatke o minimalnih življenjskih stroških izpred več let, realno stanje pa je danes zaradi rasti cen življenjskih potrebščin drugačno.
4. ZUPJS v 15. členu določa način upoštevanja dohodka. Pri ugotavljanju upravičenosti do pravice iz javnih sredstev se primarno uporabijo podatki iz odločb o odmeri dohodnine in podatki iz davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto. Če ti podatki med odločanjem še niso na voljo, pa se upoštevajo podatki za predpreteklo leto. Gre za neživljenjsko določbo, saj je vlagatelj v tem primeru lahko ob času vlaganja vloge v popolnoma drugačni situaciji kot pred dvema letoma, zlasti glede na trenutno stanje v gospodarstvu in družbi.
5. Osnovni znesek minimalnega dohodka (260 evrov), je postavljen na nižjo raven od ocenjene višine minimalnih življenjskih stroškov in je skozi leta postal že kar sistemska rešitev in ne več zgolj trenutna. Glede na vladni Program stabilnosti za leto 2013, v katerem je glede omejitev na področju socialnih transferjev zapisano, da se slednji do leta 2016 za posameznike in gospodinjstva ne bodo usklajevali, pa bo očitno tako ostalo še nekaj časa. Glede na to, da se lahko pričakuje, da bodo cene življenjskih potrebščin naraščale, se bo torej razmik med minimalnimi življenjskimi stroški in osnovnim zneskom minimalnega dohodka samo še povečeval.

b) Predlagane spremembe:

1. Preuči naj se možnost zvišanja osnovnega zneska minimalnega dohodka.
2. Osnovni znesek minimalnega dohodka je trenutno odvisen od stopnje produktivnosti dela, ki preko višine povprečne plače omejuje tudi višino minimalne plače. Zato naj se oblikuje ukrepe za dvig produktivnosti gospodarstva. Z dvigom povprečne plače bi se namreč lahko uredila tudi vsa razmerja med posameznimi dohodki in socialnovarstvenimi prejemki, ki se nahajajo pod njeno ravnijsko.
3. Uvede naj se stalno ekonomsko raziskavo o potrošnji upokojujencev. Življenjske potrebščine, ki jih kupujejo upokojujenci, se namreč razlikujejo od potreb aktivnega prebivalstva. Šele na podlagi teh raziskav bo možno ugotavljati vrednost pokojnin in socialno sliko upokojujencev ter njihove dejanske potrebe po pomoči.

III. Vštevanje prejemkov v lastni dohodek ter upoštevanje premoženja

a) Ugotovitve:

1. V lastni dohodek se vštevata tako znesek dohodka, ki predstavlja odplačilo posojila za gradnjo ali nakup nepremičnine, kot tudi vrednost nepremičnine v gradnji, kljub temu da je odplačilo stanovanjskega posojila že materializirano v vrednosti nepremičnine. Posledica je neupravičenost do otroškega dodatka (OD) ali denarne socialne pomoči (DSP).
2. Določbe glede omejevanja dostopa do DSP, varstvenega dodatka, subvencije najemnine itd., če posamezna vrsta premoženja presega n-kratnik osnovnega zneska minimalnega dohodka, veljajo v enaki višini tako za samsko osebo kot za družino.
3. Določbe glede ugotavljanja premoženja so številne, kompleksne in se nanašajo na premoženje z različnimi lastnostmi (premoženje, ki se ne upošteva; premoženje, ki se ne upošteva, a daje dohodke; dvakratni ali enojni minimalni dohodek; itd.). Tako prihaja do situacij, da se zelo veliko premoženja dejansko ne upošteva, ampak se upoštevajo samo dohodki, ki jih slednje daje. Obravnava vseh potencialnih upravičencev do pravic iz javnih sredstev v povezavi z upoštevanjem premoženja tako ni poenotena.
4. Sistem ne upošteva specifične študentskega dela, še zlasti kar se tiče štetja fiktivnih dohodkov (znesek celoletne fiktivne DSP) v cenzus oziroma lastni dohodek v primeru uveljavljanja pravice do državne štipendije, ki se v vrsti pravic nahaja na četrtem mestu. Pravica do državne štipendije tako v kontekstu s študentskim delom ni dostopna vsem pod enakimi pogoji, saj je njena višina in dostopnost vezana na dohodke zadnjih treh mesecev pred oddajo vloge (primer: dva študenta z istim letnim prihodkom iz naslova študentskega dela, od katerih je bil eden zadnje tri mesece brez dohodkov, drugi pa aktiven, sta lahko v popolnoma neenakopravnem položaju glede pridobitve pravice, saj se enemu v lastne dohodke vštevajo fiktivni dohodki, drugemu pa ne). Sistem je torej diskriminatoren do študentov z isto višino letnega dohodka iz naslova študentskega dela.
5. Obdobja, za katera se upoštevajo dohodki, in obdobja, za katera se ugotavlja pravica, so v določenih primerih neusklajena.

b) Predlagane spremembe:

1. (Namenski) prejemki, ki niso namenjeni kritju minimalnih življenjskih stroškov, naj se ne upoštevajo v lastnem dohodku za odmero DSP in prejemkov oz. subvencij, ki jih družine prejemajo iz javnih sredstev. Takšna prejemka sta (vsaj) otroški dodatek in državna štipendija.
2. Če se upošteva premoženje, naj se hkrati ne upošteva tudi dohodka, namenjenega za ustvarjanje tega istega premoženja.
3. Omejitve glede premoženja, katerega višina še omogoča pridobitev posamezne pravice iz javnih sredstev in se določa v n-kratniku osnovnega zneska minimalnega dohodka, naj se prilagodi statusu vlagatelja (posameznik, družina).
4. Določbe glede upoštevanja premoženja je potrebno jasno in enoznačno opredeliti v zakonu, tako da bodo postopki in odločitve, ki iz njih sledijo, v praksi enotne in medsebojno primerljive.
5. Ukine naj se vštevanje t.i. »fiktivnih dohodkov« v lastni dohodek kot osnove za pridobitev pravice do državne štipendije.
6. Spremeni naj se zakonska določila, ki neustrezno zajemajo obdobja, za katera se ugotavlja višina prejemkov in premoženja, na eni strani in obdobje, za katerega se ugotavljajo pravice, na drugi strani.

IV. Postopek uveljavljanja pravic iz javnih sredstev

a) Ugotovitve:

1. Sistem nove socialne zakonodaje naj bi temeljil na načelu »ena vloga – ena odločba«. V praksi je trenutno vloga res le ena (razen za državno štipendijo in izredno socialno

- pomoč), a odločb je več, ker je čas trajanja upravičenosti do posamezne pravice različen.
2. Obrazec za vloge je zapleten in ga vlagatelji težko razumejo. Prav tako je obrazec odločbe pripravljen vnaprej, opredeljen v informacijskem sistemu in kompleksen. Obrazložitev v odločbah so velikokrat nepopolne in nejasne, odločbe pa so predolge (tudi do 15 strani). Ljudje tako vsebine odločbe velikokrat ne razumejo in posledično potrebujejo tako pri vlaganju vlog kot pri razlagi vsebine odločb pomoč strokovnih delavcev centrov za socialno delo, kar za slednje pomeni dodatno nepotrebno obremenitev, saj je njihov razpoložljivi čas za reševanje posameznih zadev omejen.
  3. Postavlja se vprašanje ali je možno doseči preprostost in razumljivost vloge in odločbe ob hkratnem cilju, da se do različnih pravic dostopa z eno samo vlogo. Trenutna kompleksnost vloge izvira tudi iz tega, da se v postopku kombinira formalne in materialne elemente, pri čemer slednji niso nujni za sam začetek postopka.
  4. Sistemska ureditev obnove postopka je bila uvedena šele pred kratkim. Številne pritožbe na ministrstvo kot drugostopenjski pritožbeni organ, ostajajo nerešene še z začetka leta 2012.
  5. Vključevanje občin kot stranskih udeležencev v postopek odločanja o pravicah iz javnih sredstev je s strokovnega vidika neustrezno in nepotrebno. S tega vidika bi bilo smiselno razmisliti o nujnosti ohranitve določb o vključevanju občin (kot potencialnih stranskih udeležencev v postopku) v formalni postopek priznavanja pravic. Ne glede na to, da se določene pravice financirajo iz občinskih sredstev, odločitve o tem ne spremenijo pravnega položaja občine v celotnem procesu, ki je definiran z zakonom (financiranje posameznih pravic). Stranska udeležba je načeloma upravičena zgolj v primeru, če se tistemu, ki se želi udeleževati postopka, zaradi izdane odločbe njegov položaj spremeni.
  6. Postopki v okviru nove socialne zakonodaje se vodijo birokratsko in neosebno, stranka je velikokrat objekt in ne subjekt odločanja. Kombinacija neosebnega pristopa z napačnimi podatki v uradnih evidencah rezultira v nerazumljivih in celo nezakonitih odločbah, posledično pa tudi v številnih pritožbah, ker je od pravilne in zakonite odločbe močno odvisen obseg pravic, ki se nekomu dodeljujejo.
  7. Obstoječi sistem navadnega vročanja ni ustrezen s pravnega vidika, izvršljivost, ki jo na tem področju določa ZUJF pa je unikum, ker sta pravica do uveljavitve posamezne pravice iz javnih sredstev ali čas nastopa neke obveznosti vezana na odpremo in ne na vročitev.
- b) Predlagane spremembe:
1. Poenostavijo naj se postopki uveljavljanja pravic iz javnih sredstev na način, da se posamezniku ali družini omogoči, da v sistem vstopa z eno samo vlogo, prav tako pa naj se potem zgolj z eno odločbo odloči o vseh pravicah, o katerih se lahko (izjema je DSP, ker se praviloma veže na krajše obdobje).
  2. Odločba naj bo takšna, da jo je možno preizkusiti in v primerih, ko je to mogoče, naj se izda s skrajšano obrazložitvijo (v primeru pozitivnih odločitev je to možno, drugače je smiselno, da so pojasnila obsežnejša).
  3. Pospešiti je potrebno pritožbene postopke na drugi stopnji.
  4. Pravila upravnega postopka v okviru nove socialne zakonodaje morajo slediti temeljnemu cilju procesnega urejanja – da upravičenci čim prej pridobijo pravice iz javnih sredstev. Pravila postopka bi zato morala biti prilagojena sami naravi upravnega odločanja in olajšati uporabo in izvršitev materialnega predpisa.
  5. Obrazec za vlogo bi moral predpisati pristojni minister, vsebina vloge pa naj se oblikuje tako, da bo enostavna do te mere, da jo bo razumel vsakdo, četudi sicer ni večš uporabe zakona.
  6. Z vidika poenostavitve in učinkovitosti postopka bi se moralo število udeležencev v postopku omejiti na minimum in ne vključevati občin kot stranskih udeležencev.
  7. Odločbe naj temeljijo na dejanskem stanju stvari in na podlagi vključevanja strank in uslužbencev v proces odločanja. Zato bi bilo potrebno uvesti rešitve v informacijskem

sistemu, ki bi bile bolj fleksibilne in bi strokovnim delavcem omogočile več besede pri končnih odločitvah. Prav tako je nujno potrebno obseg odločbe skrajšati.

8. Razmisliti bi bilo potrebno o aktivnem vključevanju strank v postopek še pred končno odločitvijo. Predlog: namesto odločb naj se izdajo obvestila ali osnutki odločb, ki lahko šele čez čas stopijo v veljavo, zato da ima stranka v vmesnem času možnost podaje pripomb, kot to na primer predvideva Zakon o davčnem postopku. S tem bi se zmanjšalo tudi število pritožb.
9. Razmisli naj se o podaljšanju nekaterih materialnih pravic, ker bi se s tem pomembno razbremenilo tako stranke kot tudi centre za socialno delo ter pristojno ministrstvo. Manj vlog pomeni tudi manj odločb in posledično manj pritožb.
10. Ustrezno naj se spremeni sistem vročanja in se s tem zaščiti pravice strank v postopku.
11. Glede spreminjanja in ureditve procesnih postopkov v okviru nove socialne zakonodaje naj se medsebojno uskladita Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V. Ugotovitve in predlogi za spremembe po posameznih kategorijah pravic iz javnih sredstev (denarnih prejemkov ter subvencij in plačil)

OTROŠKI DODATEK (OD)

a) Ugotovitve:

1. Zaradi starostne omejitve pravice do OD (zgolj do 18 leta starosti), je veliko družin s starejšimi otroki izpadlo iz sistema uveljavljanja te pravice.
2. OD je v januarju 2013 prejelo približno 141.000 manj oseb kot decembra 2011, pred uveljavitvijo ZUPJS.
3. OD se všteva v lastni dohodek, s čimer prevzema vlogo socialnovarstvenega prejemka in enega od virov za kritje minimalnih življenjskih stroškov, s čimer prevzema izkrivljeno funkcijo.
4. OD kot prvi na lestvici pravic iz javnih sredstev negativno vpliva kot samostojni dejavnik ali eden od dejavnikov na pridobitev ostalih pravic iz javnih sredstev.
5. OD se dodeljuje otrokom, ki imajo prebivališče v Republiki Sloveniji, ne glede na to, ali tukaj tudi dejansko živijo ali ne. Na tak način se v tujino izvažajo pravice in z njimi povezana finančna sredstva.

b) Predlagane spremembe:

1. OD naj se izloči iz enotnega sistema pravic iz javnih sredstev, ali pa naj se ga ne upošteva kot prvega v vrsti pravic iz javnih sredstev, ker bi moral v osnovi predstavljati ukrep družinske in ne socialnovarstvene politike.
2. OD naj se uveljavi kot ukrep družinske politike in kot tak predstavlja nadgradnjo socialnovarstvene politike, ki prevzame razvojno funkcijo družinske politike.
3. OD naj se dodeljuje glede na dejansko prebivališče.
4. Potrebno bi bilo najti nove načine kompenzacije izgubljenih dohodkov mladoletnih in polnoletnih dijakov ter študentov.

DENARNA SOCIALNA POMOČ (DSP)

a) Ugotovitve:

1. Glede na ugotovitve raziskave IRSSV, se je z uvedbo nove socialne zakonodaje zaradi vštevanja otroškega dodatka v dohodek družine denarna socialna pomoč (DSP) znižala dobrim 10 % enostarševskih družin in dobrim 24 % velikih družin (med velike družine so vštete tudi enostarševske družine s tremi in več otroki).
2. Zaradi neažurnosti evidenc Zavoda RS za zaposlovanje in posredovanja podatkov o statusu brezposelnih oseb, na katerega je tesno vezana pravica do DSP, se DSP v določenem obdobju nekaterim osebam izplačuje neutemeljeno, zato mora CSD

- posledično terjati neupravičene prejemnike za povračila, kar v praksi predstavlja velik problem, glede na populacijo prejemnikov DSP.
3. Brezposelni invalidi in osebe s težavami v duševnem zdravju, ki so vključeni v programe zaposlitvene rehabilitacije, za opravljeno delo prejemajo plačilo, ki se po novi socialni zakonodaji všteva v njihov lastni dohodek (prej temu ni bilo tako). V veliko primerih zato niso več upravičeni do prejemanja DSP, hkrati pa morajo sami kriti prispevek za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. To pomeni, da so na koncu večinoma v slabšem položaju, kot če se v proces zaposlitvene rehabilitacije sploh ne bi vključili. Na ta način se jih demotivira za kakršnokoli aktivnost, hkrati pa so pahnjeni v t.i. »past nadomestil« in obsojeni na krog revščine, iz katerega se ne morejo rešiti.
  4. Ker se pri izračunu lastnega dohodka družine kot podlage za določitev višine DSP pri družinah s šolajočimi otroci upošteva tudi dohodek iz študentskega dela, to pripelje do situacije, ko dejansko otroci vzdržujejo starše (oba starša brezposelna, otrok dela preko študentskega servisa, zaradi upoštevanja študentskega dela v dohodek družine družina prejme minimalno DSP ali celo ostane brez nje). Slednje ni v skladu s 123. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kjer jasno piše, da so »starši dolžni preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi sposobnostmi in zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj«.
- b) Predlagane spremembe:
1. Prejemek iz naslova zaposlitvene rehabilitacije naj se izvzame iz lastnega dohodka brezposelnih invalidov in oseb s težavami v duševnem zdravju, da bodo lahko pridobili pravico do DSP. Glede na napovedano pospešeno izvajanje programov zaposlitvene rehabilitacije v letu 2013, bi bilo to problematiko potrebno čim prej urediti.
  2. V lastni dohodek kot podlago za določitev pravice do DSP naj se ne všteva otroškega dodatka.
  3. Prejemek iz naslova študentskega dela naj se izvzame iz ugotavljanja lastnega dohodka posameznika in družine oziroma naj se v cenzu štejejo zgolj dohodki iz študentskega dela, zmanjšani glede na posebno osebno olajšavo, kot je bilo to npr. urejeno pri pravici do državne štipendije, ko je bila slednja urejena še v Zakonu o štipendiranju. S tem se bo povečala možnost družin za uveljavitev pravice do DSP.
  4. Razmisli naj se o zvišanju DSP za 40 – 110 % obstoječe DSP, saj tudi v primeru maksimalnega povečanja še vedno ne bi dosegli ocenjenega praga revščine.

VARSTVENI DODATEK (VD)

- a) Ugotovitve:
1. Število prejemnikov VD se je znižalo za dobre tri četrtine (s 46.752 v decembru 2011 na 10.386 v decembru 2012; s CSD Mozirje poročajo celo o zmanjšanju števila prejemnikov VD z 800 (od tega okrog 150 prejemnikov državne pokojnine) na 80 prejemnikov).
  2. Glavni razlogi za zmanjšanje števila prejemnikov VD so: nove določbe o upoštevanju dohodka in prihrankov oziroma premoženja, predvsem pa zaznamba prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine prejemnikov varstvenega dodatka in obveza preživljanja staršev s strani odraslih otrok. Velik problem pri tem predstavljajo tiste odrasle osebe, ki naj bi bile dolžne preživljati svoje starše, a prejemajo minimalne plače oziroma zelo nizke dohodke in se torej že same težko preživljajo.
  3. Po novem do varstvenega dodatka niso upravičeni tisti, ki so vključeni v celodnevno institucionalno varstvo, ker pa si številni starejši in njihovi svojci ne morejo privoščiti doplačil za oskrbo, mnogi starejši zapuščajo domove za starejše.
  4. Neenakopraven položaj oseb ob vstopu v institucionalno oskrbo, v povezavi s pravico do VD in DSP: prejemnik VD, ki ne prejema DSP, a ima svojce, ki so ga dolžni preživljati, ob vstopu v institucionalno oskrbo pravico do VD izgubi (doplačila za oskrbo krijejo svojci ali občina), hkrati pa je obvezan sam kriti prispevek za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Nasprotno pa oseba, ki je upravičena do DSP in nima svojcev, ob vstopu v

- institucionalno oskrbo pravico do DSP obdrži, hkrati pa obdrži tudi pravico do brezplačnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.
5. Po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb so do VD upravičeni invalidi, ki nimajo podaljšane roditeljske pravice, invalidi, katerim je podaljšana roditeljska pravica, pa ne.
  6. Nekateri osebe s težavami v duševnem zdravju so ob začetku izvajanja nove zakonodaje zaradi napačno prenesenih podatkov v informacijski sistem izgubile pravico do VD, ki so ga sicer pred tem prejemale vrsto let.
  7. V praksi se dogaja, da je ohranitev pravice do VD in različnih občasnih dohodkov (nagrade za prostovoljno delo in minimalno aktivacijo) za osebe s težavami v duševnem zdravju, ob vstopu v specializirano stanovanjsko skupnost, odvisna od presoje strokovne delavke oz. od regijske umeščenosti centra (na slabšem naj bi bili zlasti potencialni upravičenci do VD v urbanih okoljih (zlasti Ljubljani), ki pravico do VD ob vstopu v stanovanjsko skupino izgubijo, medtem ko v določenih regijah oziroma v bolj ruralnem okolju osebe s težavami v duševnem zdravju to pravico ohranijo).
  8. Nezaposleni in socialno ogroženi, ki so že tako v slabem socialnem položaju, se odpovedujejo pravici do VD, ker se bojijo breme vračila prejete pomoči prenesti na potomce.
  9. Problem je starostna omejitev pri pravici do VD (več kot 17.000 oseb, ki so prej prejemali VD, po novem ne zadosti več temu kriteriju).
  10. VD glede na novo zakonodajo ne opravlja svoje vloge, saj se je veliko število starejših (16.100 ljudi), ki imajo neko nepremičnino, in ki bi sicer potrebovali VD, slednjemu odreklo zaradi strahu, da bi se njim ali svojcem odvzelo premoženje na podlagi zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine, ki jo imajo v lasti.
- b) Predlagane spremembe:
1. Na osnovi dodatnih analiz socialnega položaja tistih upravičencev do VD po stari zakonodaji, ki so se mu po novem odpovedali, naj se preuredi pravico do VD tako, da ta ne bo pogojena z zaznambo prepovedi odtujitve premoženja.
  2. Vrne naj se pravico do VD upravičencem, ki so nastanjeni v domovih za starejše.
  3. Razmisliti bi kazalo o uvedbi posebnega zneska pomoči starejši populaciji, ki bi jim zagotavljal minimalne pogoje za preživetje, brez pogojevanja z dolžnostjo preživljanja in vknjižbe lastninske pravice na premoženju (morebiti v smislu univerzalnega temeljnega dohodka).
  4. Če ne drugače, naj se iz kriterijev za upravičenost do prejetanja VD izloči nepremičnine v katerih ljudje živijo.
  5. Izenačijo naj se pogoji uporabnikov ob vstopu v institucionalno oskrbo v povezavi z ohranitvijo posamezne pravice iz javnih sredstev ter v vezi s pravico do kritja dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.
  6. Izenačiti je potrebno kriterije za uveljavljanje pravice do VD za invalide.
  7. Zagotoviti je potrebno enako tolmačenje zakona in s tem enakovredne možnosti za uveljavljanje posameznih pravic iz javnih sredstev, ki pripadajo posamezniku.
  8. Prepoved odtujitve in obremenitve nepremičnine kot pogoj za pridobitev pravice do VD naj se črta iz zakonodaje.

DRŽAVNA ŠTIPENDIJA

- a) Ugotovitve:
1. Zaradi starostne omejitve pridobitve pravice do državne štipendije (zgolj polnoletni dijaki in študentje), je pravico do državne štipendije z novo zakonodajo izgubilo več kot 10.000 mladoletnih dijakov. S tem se jim je na nek način onemogočilo, da bi se lahko z razpolaganjem z določeno višino lastnega dohodka še pred polnoletnostjo poučili o ravnanju s finančnimi sredstvi.
  2. Štetje celotnega prihodka od študentskega dela v izračun cenusa za pridobitev pravic iz javnih sredstev ni ustrezno, ker slednje znižuje možnost dostopa do pravice do državne

štipendije in ostalih pravic (negativen vpliv na pravico do otroškega dodatka za mlajše brate in sestre študentov, ki opravljajo študentsko delo, ter na pravico družine do DSP).

b) Predlagani spremembi:

1. Državne štipendije naj se izvzame iz sistema socialnovarstvenih prejemkov in se jih uredi v sistemu izobraževanja.
2. Potrebno bi bilo najti nove načine kompenzacije izgubljenih dohodkov mladoletnih dijakov.

DODATNA SUBVENCIJA MALICE ZA UČENCE IN DIJAKE

a) Ugotovitev:

1. Z zadnjo spremembo Zakona o šolski prehrani so se tudi zaradi medijskega pritiska uvedle zakonske rešitve, ki so kriterije za pridobitev subvencije malice za učence in dijake postavile na tako nizko raven, da jih sedaj prejemajo tudi številni otroci in dijaki, katerih starši so do 31. 12. 2012 oddali vloge za otroški dodatek ali pridobitev državne štipendije, a bi si vseeno lahko privoščili plačilo malice in se zato počutijo nelagodno, saj se pravici ne da odpovedati.

b) Predlagana sprememba:

1. Meja za pridobitev subvencije malice za učence in dijake naj se postavi na ustrežnejšo raven oziroma naj se omogoči, da se starši pravici odpovejo.

SUBVENCIJE NAJEMNINE NEPROFITNEGA NAJEMNEGA STANOVANJA

a) Ugotovitev:

1. Pojavljajo se težave s poplačili stanodajalcev v primerih, ko je tekoči račun prejemnika subvencije najemnine blokiran zaradi izvršbe in se tako prejeta subvencija avtomatično odvede drugam.

b) Predlagana sprememba:

1. Prejemek, ki izhaja iz pravice do subvencije najemnine, naj se izvzame iz izvršbe, tako kot to velja za DSP.

VI. Vrstni red uveljavljanja pravic iz javnih sredstev

a) Ugotovitve:

1. Problematična je vključenost pravice do otroškega dodatka in državne štipendije v enoten sistem uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. V sistemu vrstnega reda uveljavljanja pravic so namreč določene pomanjkljivosti, ki medsebojno negativno vplivajo na možnost uveljavljanja posamezne pravice.
2. Ker je otroški dodatek prva v vrsti pravic iz javnih sredstev in ker se všteva v lastni dohodek, lahko negativno vpliva na pridobitev ostalih pravic.
3. Primeri neenakopravnega položaja otrok iz iste družine zaradi negativnega medsebojnega vpliva posameznih pravic: študent ostane brez državne štipendije, ki je na četrtem mestu uveljavljanja, zaradi otroškega dodatka, ki ga prejme mlajši otrok v družini, oziroma če starejši otrok opravlja študentsko delo, mlajši otrok zaradi vštevanja prihodkov iz študentskega dela v lastni dohodek družine prejme nižji otroški dodatek, starejši pa posledično zaradi otroškega dodatka prejme nižjo štipendijo ali pa je sploh ne prejme.

b) Predlagana sprememba:

1. Preuči naj se možnost izločitve pravice do otroškega dodatka in državne štipendije iz enotnega sistema pravic iz javnih sredstev, ali naredi analize kako bi se z drugačnim vrstnim redom uveljavljanja pravic ugotovljene težave odpravile.

VII. Informacijski sistem

a) Ugotovitve:

1. Centri za socialno delo so trenutno na tekočem z obravnavo vlog in tekoče izdajajo odločbe, prav tako sistem ne povzroča več tako velikih težav kot na začetku. Večje obremenitve sistema se ponovno pričakujejo septembra (vlaganje vlog za državne štipendije) in konec leta (vlaganje vlog za znižanje plačila za programe vrtcev).
2. Napovedane nove spremembe zakonodaje bodo s seboj prinesle tudi spremembe v računalniškem sistemu, ki sicer zdaj deluje, a ne stoodstotno, ker so vseskozi potrebne nadgradnje, hkrati pa nekatere rešitve še vedno niso v celoti vzpostavljene (npr. obnova postopka, ki je bila šele pred kratkim sistemsko rešena).
3. Informacijski sistem, kot je trenutno vzpostavljen, je zelo tog in temelji na mehničnem vstavljanju podatkov v sistem in potem tudi mehničnem odločanju sistema samega, brez ustrezne možnosti soodločanja strokovnih delavcev na centrih za socialno delo. S tem se slednjim odreka samostojnost pri delu.

b) Predlagane spremembe:

1. Zdaj, ko so se začetne težave z implementacijo informacijskega sistema v večji meri uredile, je potrebno poskrbeti za nadaljnje izboljšave informacijskega sistema, za dodelave in nadgraditve. Da bo sistem hitrejši in da bo delo z njim bolj tekoče. Pri tem je potrebno vključiti vse ključne akterje, ki so potrebni za uspešno in dobro delovanje sistema (centre za socialno delo, pristojno ministrstvo, izvajalce, ki pripravljajo rešitve informacijskega sistema itd.).
2. Ozka grla, ki nastajajo v času povečane količine vloženih vlog, bo potrebno reševati z ustrežno notranjo (re)organizacijo dela.
3. Strokovnim delavcem naj se omogoči poseg v informacijski sistem in se jim s tem omogoči možnost popravka odločb, če je jasno, da bo v nasprotnem primeru odločba nezakonita.

VIII. Organizacija in kvaliteta dela centrov za socialno delo kot izvajalcev zakonodaje ter vprašanje vloge strokovnih delavcev v postopku odločanja o pravicah

a) Ugotovitve:

1. Strokovni delavci na centrih za socialno delo so zaradi povečanega administrativnega dela in velikega števila odločb, ki jih morajo izdajati, prisiljeni v neoseben pristop do strank. Zmanjkuje jim časa za socialno delo z uporabniki, za reševanje njihovih stisk in težav, ki se v končni fazi kažejo kot materialne težave in bi se jih s pravočasnimi ukrepanjem morebiti dalo preprečiti.
2. Problematike, s katerimi se srečujejo socialni delavci v praksi, se zelo razlikujejo glede na okolje v katerem delujejo (urbano, ruralno) in terjajo razmeram prilagojene rešitve.
3. Glede diskrecijske pravice strokovnih delavcev v postopku dodeljevanja pravic iz javnih sredstev so stališča deljena - eni si želijo več pravic odločanja, drugi pa hočejo natančna in poenotena navodila za vse.
4. Kadrovske okrepitve na centrih za socialno delo so bile sicer do določene mere izvedene, a niso temeljile na analizah dejanskih kadrovskih potreb. Potrebna bi bila še bolj intenzivna usposabljanja kadrov, ki so bili prestavljeni iz drugih državnih organov v sistem centrov za socialno delo, ter bolj sistemsko obveščanje strokovnih delavcev o pričakovanih spremembah med samo pripravo in sprejemanjem zakonodaje.
5. Številni podatki, ki jih centri za socialno delo pridobijo iz baz podatkov ostalih organov, niso vedno točni.
6. Trenutno se v skladu z novo socialno zakonodajo in tudi ostalimi zakoni (npr. Zakon o vrtcih) odloča o pravicah iz javnih sredstev za različna obdobja (za šolsko obdobje, na koledarsko leto, za eno leto (OD) in za par mesecev (DSP)), kar vnaša v delo centrov za

socialno delo in razumevanje upravičencev do posamezne pravice zmedo in velikokrat tudi nepotrebne večkratne administrativne obremenitve.

b) Predlagane spremembe:

1. Sistem naj se vseskozi nadgrajuje in prilagaja tako, da bodo lahko strokovni delavci posegli v vsebino odločbe, če bo to potrebno.
2. Poenostavita naj se vsebina obrazca vloge in vsebina odločbe na način, da bosta razumljiva vsakomur. Dolžina odločbe pa naj se primerno skrajša (na dolžino ene do dveh strani, po zgledu v tujini, npr. na Finskem), saj uporabnika zanima zgolj končni rezultat – izrek.
3. Potrebno je zagotoviti ažurnost in točnost podatkov v vseh bazah, ki se združujejo v enoten informacijski sistem in ki služijo kot podlaga za odločanje o posameznih pravicah iz javnih sredstev.
4. Poraba časa in obremenitve strokovnih delavcev naj se ustrezno razporedijo med administrativna opravila in svetovalno delo v prid pomoči osebam v stiski.
5. Z dobro pripravljenimi zakonskimi podlagami ter ustrezno odzivnostjo in pomočjo pristojnega ministrstva v obliki jasnih in enotnih navodil ter odgovorov naj se skuša zmanjšati administrativne obremenitve strokovnih delavcev na centrih za socialno delo.
6. V zakonodajnih določbah in rešitvah v sistemu naj se upošteva tako življenjske razmere urbanega kot ruralnega prebivalstva.
7. Za več kot 40 različnimi bazami podatkov, ki so vključene v enoten sistem socialnega varstva, se skrivajo tudi številne druge politike (družinska politika, politika zaposlovanja, politike socialnega izključevanja in vključevanja, politike skupnostne skrbi), zato je potrebno jasno definirati posamezne sektorske politike, ki se potem medsebojno povezujejo, pri čemer je potrebno v veliki meri upoštevati teritorialne razlike oz. se prilagajati okolju, za katerega bodo namenjene (ruralno, mestno, ker se potrebe ljudi glede na okolje v katerem živijo, razlikujejo).
8. Nadaljevati je potrebno z že začeti reformami sistema delovanja centrov za socialno delo, a ne zgolj v smeri zagotavljanja ustrezne regionalne razporeditve ali idej o kadrovskih racionalizacijah, ampak na podlagi načrtovanja politik, ki bodo uspešno delovale v lokalnem okolju (npr. nadaljnji razvoj skupnostnih skrbi in de-institucionalizacija).
9. Za čim več pravic iz javnih sredstev naj se poenoti dolžina obdobja za katerega se priznavajo, na primer na eno leto ali kakšno drugo obdobje, ki bo po ustrezni analizi ocenjeno kot najbolj primerno, kar bo razbremenilo tako centre za socialno delo kot uporabnike.

IX. Vpliv nove socialne zakonodaje in različnih drugih ukrepov na položaj družin

a) Ugotovitvi:

1. Premalo poudarka se daje družinski politiki kot pomembnemu delu razvojnih politik države. Ocenjuje se, da je z različnimi ukrepi in zakonodajnimi določbami (ZUPJS, ZUJF, ZPIZ-2A) družinska politika v zadnjih treh letih doživela udarec v višini zmanjšanja za 150 milijonov evrov, ker so se posamezni negativni učinki posameznih ukrepov med seboj nadgrajevali.
2. Zakonodaja med seboj neustrezno kombinira ukrepe socialnega varstva in ukrepe družinske politike.

b) Predlagana sprememba:

1. Pri pripravi sprememb nove socialne zakonodaje je potrebno ločeno obravnavati ukrepe družinske politike in ukrepe socialnega varstva, zlasti kar se tiče vštevanja posameznih prejemkov ali že pridobljenih pravic iz javnih sredstev v lastni dohodek ter glede upoštevanja premoženja v cenzus za pridobitev posameznih pravic.

X. Ostali predlogi, povezani z zagotavljanjem ustrezne kvalitete življenja posameznika in družine

1. Meja za pridobitev letnega dodatka za upokoјence naj se določi na višini 800 evrov.
2. Več poudarka je potrebno dati skrbi za rizične skupine (nezaposleni, invalidi, ...), ki nimajo priložnosti odločati v zakonodajnem postopku in ki se težko prebijajo iz meseca v mesec. Poudarek je potrebno dati ukrepom za odpravo revščine in za povečanje socialne vključenosti.
3. Osnovne življenjske potrebščine (voda, kruh, mleko) naj se obdavčijo z nično stopnjo davka na dodano vrednost, tako da se bodo vsaj na takšen način zmanjšali minimalni življenjski stroški in znižala revščina.
4. Uzakoniti bi bilo potrebno univerzalni temeljni dohodek (UTD) v višini 40 – 110 % obstoječe DSP. Na tak način bi se zagotovilo vzdržnost sistema socialne politike, ker bi se jo kot varnostno mrežo uporabilo res šele takrat, ko bi to pomenilo zadnjo možnost za izhod iz težav.

XI. Kako naj potekajo spremembe nove socialne zakonodaje?

1. Pričakovati je, da bo za doseg vseh zastavljenih ciljev in želenega stanja najbrž potrebno sistem korigirati več let (vsaj 5, če ne 10). Trenutno vzpostavljen sistem je primerljiv z razvitimi evropskimi državami in je dobra podlaga za nadgradnje na podlagi rednih evalvacij.
2. V napovedane spremembe zakonodaje naj se gre premišljeno, na osnovi tehtnih analiz in ne parcialno, ampak sistemsko, zato da spremembe ne bodo dosegle nasprotnega učinka od načrtovanega. Dobro naj se analizira predvidene medsebojne učinke urejanja posameznih pravic, kar se je do sedaj izkazalo za precej problematično.
3. Napovedane spremembe na področju nove socialne zakonodaje naj se pripravlja premišljeno, počasi, v dialogu z zainteresirano javnostjo in strokovnjaki, ob upoštevanju medsebojnih učinkov posameznih sprememb. Predlogi sprememb naj temeljijo na projekcijah učinkov sprememb in temeljitih analizah.
4. Razmisliti bi bilo potrebno o morebitni izločitvi nekaterih vrst pravic iz enotnega sistema uveljavljanja pravic iz javnih sredstev in njihovem urejanju neodvisno od tega sistema.
5. Spremembe socialne zakonodaje naj ne temeljijo na družbenih stereotipih, predsodkih in domnevah, temveč na podlagi zbira preverljivih vsakodnevnih terenskih podatkov in izkušenj. To pomeni, da je potrebno zagotoviti strokovnim delavcem stik z ljudmi, da bodo lahko ne samo na podlagi podatkov iz informacijskega sistema, ampak zlasti preko stika z ljudmi ugotavljali kakšne rešitve ljudje dejansko potrebujejo.
6. Cilji sprememb socialne zakonodaje morajo biti medsebojno usklajeni in ne izključujoči, prav tako pa morajo biti usklajeni s cilji na drugih zakonodajnih področjih (primer: hkrati smo zavezani ciljem Strategije Evropa 2020, ki govori o tem, da se mora število socialno izključenih zmanjšati za 40.000 do leta 2020, hkrati pa tudi ciljem v zvezi z evropskim semestrom, kjer pa se znižujejo socialne pravice zaradi varčevalnih ukrepov).
7. Spremembe socialne zakonodaje morajo biti temeljito pripravljene, s čim večjo vnaprejšnjo vključenostjo njenih končnih izvajalcev in tudi uporabnikov v njeno evalvacijo. Slednja naj postane stalna praksa (raziskava IRSSV je dober začetek), na podlagi katere naj se sproti ugotavljajo tako pozitivni kot negativni učinki zakonodaje in pripravljajo potrebni popravki.
8. Spremembe socialne zakonodaje naj temeljijo na kombinaciji interdisciplinarnih znanj in izkušenj (vključiti je potrebno različne profile strokovnjakov). Socialna zakonodaja zaradi svojega vpliva na življenje ljudi namreč ne more biti obravnavana izključno kot matematični model.
9. **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naj v fazi priprave sprememb nove socialne zakonodaje vključi zainteresirano in strokovno javnost ter v največji možni meri upošteva predloge za spremembe, ki izhajajo iz predloženih zaključkov posveta.**

* * *

Državni svet poziva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da v roku šestih mesecev Komisiji Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide poroča o napredku pri pripravi sprememb nove socialne zakonodaje in o obsegu upoštevanih predlogov sprememb iz zaključkov posveta.

Predlog sklepov je bil sprejet (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

* * *

Predsednik je zaključil 8. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar
predsednik